

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Računovodski izkazi in pravilnosti poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2012

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2012

Številka: 323-1/2013/58

Ljubljana, 1. avgusta 2014

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja *Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije* (v nadaljevanju: zavod), ki je nosilec in izvajalec obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi medgeneracijske solidarnosti.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o računovodskih izkazih zavoda za leto 2012 in izrek mnenja o pravilnosti poslovanja zavoda v letu 2012.

Računsko sodišče je o *računovodskih izkazih* zavoda za leto 2012 izreklo *pozitivno mnenje*, ker meni, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pravilno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev zavoda na dan 31. 12. 2012 ter prihodke in odhodke oziroma prejeme in izdatke zavoda za tedaj končano leto. Ne da bi to vplivalo na mnenje, pa je računsko sodišče opozorilo, da v bilanci stanja terjatve za neplačane prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje niso bile izkazane.

O *poslovanju* zavoda v letu 2012 je računsko sodišče izreklo *mnenje s pridržkom*, ker je ugotovilo, da je zavod javnim uslužbencem določil osnovno plačo in dodatek za delovno dobo ter izplačal jubilejno nagrado v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju in kolektivnimi pogodbami ter jim zato neupravičeno izplačal najmanj 2.873 evrov, dva javna uslužbenca pa je v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih premestil na delovno mesto, za katero nista izpolnjevala pogojev. Zavod v matični evidenci zavarovancev in evidenci upokojitvenega postopka ni zagotovil pravih, točnih in popolnih podatkov, ki vplivajo na izračun pokojninske osnove, zato je bila uživalcem v nekaterih primerih pokojnina nepravilno določena in izplačana, v matični evidenci uživalcev pravic pa ni zagotovil vseh podatkov, kar ni v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V nasprotju s predpisi o javnem naročanju je zavod ravnal pri nabavah poštnih in telekomunikacijskih storitev v skupnem znesku 2.240.666 evrov.

Zavod je med revizijskim postopkom sprejel ustrezne popravilne ukrepe za odpravo razkritih nepravilnosti, zato računsko sodišče ni zahtevalo predložitve odzivnega poročila.

KAZALO

1. UVOD	9
2. RAČUNOVODSKI IZKAZI ZA LETO 2012	12
2.1 OBRAZLOŽITEV REVIZIJE.....	12
2.2 RAČUNOVODSKE USMERITVE.....	12
2.3 BILANCA STANJA	15
2.3.1 Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	16
2.3.2 Dolgoročne finančne naložbe.....	18
2.3.2.1 Naložbe v delnice v državi	18
2.3.2.2 Druge dolgoročne kapitalske naložbe v državi.....	18
2.3.2.3 Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	18
2.3.3 Dolgoročno dana posojila	19
2.3.4 Dolgoročne terjatve iz poslovanja	19
2.3.5 Denarna sredstva	20
2.3.6 Kratkoročne terjatve	20
2.3.6.1 Kratkoročne terjatve do kupcev	20
2.3.6.2 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	21
2.3.6.3 Druge kratkoročne terjatve	22
2.3.6.4 Terjatve za neplačane prispevke	24
2.3.7 Kratkoročne finančne naložbe	26
2.3.8 Neplačani odhodki	26
2.3.9 Aktivne časovne razmejitev	27
2.3.10 Zaloge	27
2.3.11 Kratkoročne obveznosti iz poslovanja.....	28
2.3.11.1 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	28
2.3.11.2 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev.....	28
2.3.11.3 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja.....	28
2.3.11.4 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta.....	29
2.3.12 Neplačani prihodki	31
2.3.13 Pasivne časovne razmejitev.....	32
2.3.14 Lastni viri in dolgoročne obveznosti	32
2.3.14.1 Splošni sklad	33
2.3.14.2 Dolgoročne pasivne časovne razmejitev.....	33
2.3.14.3 Druge dolgoročne obveznosti	33

2.3.15	Izvenbilančna evidenca	34
2.3.15.1	Neizplačane pokojnine upokojencem s stalnim bivališčem v drugih državah naslednicah Socialistične federativne republike Jugoslavije	34
2.3.15.2	Bančne garancije za izvedbo obveznosti dobaviteljev	35
2.3.15.3	Tožbe zaposlenih in uživalcev pravic	35
2.4	IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV	36
2.4.1	Davčni prihodki	36
2.4.2	Nedavčni prihodki	39
2.4.2.1	Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	39
2.4.2.2	Prihodki od prodaje blaga in storitev	40
2.4.2.3	Drugi nedavčni prihodki	40
2.4.3	Kapitalski prihodki	40
2.4.4	Transferni prihodki	41
2.4.4.1	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	41
2.4.4.2	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	42
2.4.4.3	Prejeta sredstva iz javnih skladov	42
2.4.5	Prejeta sredstva iz Evropske unije	42
2.4.6	Tekoči odhodki	43
2.4.6.1	Plače in drugi izdatki za zaposlene	43
2.4.6.2	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	44
2.4.6.3	Izdatki za blago in storitve	44
2.4.7	Tekoči transferi	47
2.4.7.1	Transferi posameznikom in gospodinjstvom	48
2.4.7.2	Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam	51
2.4.7.3	Drugi tekoči domači transferi	51
2.4.7.4	Tekoči transferi v tujini	52
2.4.8	Investicijski odhodki	52
2.5	IZKAZ RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	53
2.6	IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA	53
3.	PRAVILNOST POSLOVANJA V LETU 2012	55
3.1	OBRAZLOŽITEV REVIZIJE	55
3.2	PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZA ZAPOSLENE	56
3.2.1	Premestitve na drugo delovno mesto – analiza	56
3.2.2	Izpolnjevanje pogojev za zasedbo delovnega mesta	57
3.2.3	Osnovna plača ob premestitvi na drugo delovno mesto	58
3.2.4	Odprava tretje četrtine plačnih nesorazmerij	59
3.2.5	Dodatek za delovno dobo in jubilejna nagrada	59
3.2.6	Regres za letni dopust	60
3.3	TEKOČI TRANSFERI	60

3.3.1	Matična evidenca zavarovancev in uživalcev pravic	60
3.3.1.1	Matična evidenca zavarovancev	61
3.3.1.2	Matična evidenca uživalcev pravic	64
3.3.2	Pokojnine po Zakonu za uravnoteženje javnih financ	66
3.4	IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE TER INVESTICIJSKI ODHODKI	67
3.4.1	Opravljanje storitev na podlagi avtorskih in podjemnih pogodb	67
3.4.2	Izdatki za blago in storitve	68
3.4.3	Investicijski odhodki	69
4.	MNENJE	70
4.1	MNENJE O RAČUNOVODSKIH IZKAZIH	70
4.2	MNENJE O PRAVILNOSTI POSLOVANJA	70

1. UVOD

Revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Kolodvorska 15, Ljubljana za leto 2012 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 14. 3. 2013.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih ter o pravilnosti poslovanja. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi napake ali prevare ter tveganj za nastanek nepravilnosti. Pri ocenjevanju tveganj proučimo notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov ter s pravilnostjo poslovanja, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja zavoda. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja o računovodskih izkazih in o pravilnosti poslovanja.

Cilj revizije je bil podati mnenje o:

- računovodskih izkazih za leto 2012 in
- pravilnosti poslovanja v letu 2012.

Za doseg prvega cilja smo revidirali podatke, ki so evidentirani v poslovnih knjigah zavoda in izkazani v računovodskih izkazih:

- bilanci stanja na dan 31. 12. 2012,
- izkazu prihodkov in odhodkov od 1. 1. do 31. 12. 2012,
- izkazu računa finančnih terjatev in naložb od 1. 1. do 31. 12. 2012 ter
- izkazu računa financiranja od 1. 1. do 31. 12. 2012.

Za doseg drugega cilja smo preverili skladnost poslovanja s predpisi, ki veljajo za zavod na področju plač in drugih izdatkov za zaposlene, tekočih transferov, javnega naročanja blaga, storitev in osnovnih sredstev ter storitev na podlagi avtorskih in podjemnih pogodb.

¹ Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 323-1/2013/2.

⁴ Uradni list RS, št. 43/13.

Osnovni podatki o zavodu

Zavod je v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju⁵ (v nadaljevanju: ZPIZ-1) edini nosilec in izvajalec obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v nadaljevanju: obvezno zavarovanje) na podlagi medgeneracijske solidarnosti. ZPIZ-1 poleg sistema obveznega zavarovanja ureja dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje oseb, ki so vključene v obvezno zavarovanje. Z obveznim zavarovanjem se zavarovancem na podlagi dela, prispevkov ter po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo pravice za primer starosti, invalidnosti, smrti, telesne okvare ter potrebe po stalni pomoči in postrežbi.

Z obveznim zavarovanjem se zagotavljajo:

- pravica do pokojnine (starostna, invalidska, vdovska, družinska, delna pokojnina),
- pravice iz invalidskega zavarovanja (poklicna rehabilitacija, premestitve in delo s krajšim delovnim časom od polnega, nadomestila iz invalidskega zavarovanja, povračila potnih stroškov),
- dodatne pravice (dodatek za pomoč in postrežbo, invalidnina, del vdovske pokojnine) in
- druge pravice (odpravnina, oskrbnina, letni dodatek).

Zavod zavarovancem, upokojencem in drugim uživalcem zagotavlja in izplačuje tudi posebne pravice zunaj sistema obveznega zavarovanja na podlagi drugih predpisov.

V obvezno zavarovanje so vključeni državljani Republike Slovenije in tujci ob izpolnjevanju pogojev, ki jih določa ZPIZ-1 ali mednarodni sporazum. Zavarovalno razmerje nastane z vzpostavitvijo pravnega razmerja, ki je podlaga za obvezno zavarovanje. Zavarovanci in delodajalci morajo sporočiti podatke za odmero oziroma obračun in plačilo prispevkov ter za nadzor nad plačevanjem in izterjavo prispevkov. Na podlagi Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic pokojninskega in invalidskega zavarovanja⁶ (v nadaljevanju: ZMEPIZ) se vlagajo prijave v matično evidenco.

Obvezno zavarovanje financirajo zavarovanci, delodajalci in Republika Slovenija. Obvezno zavarovanje se financira tudi iz kapitalskega sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter drugih virov v skladu z ZPIZ-1. Dodatno zavarovanje financirajo zavarovanci oziroma delodajalci.

Zavod samostojno gospodari s sredstvi za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z ZPIZ-1 in finančnim načrtom. V okviru načrtovanih finančnih sredstev zavod zagotavlja uresničevanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in izvajanje dejavnosti za službo. V pravnem prometu nastopa samostojno in brez omejitev v okviru dejavnosti, določene z ZPIZ-1 in Statutom Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije⁷ (v nadaljevanju: statut). Za obveznosti, prevzete v pravnem prometu, odgovarja s svojim celotnim premoženjem. Zavod ima status javnega zavoda s sedežem v Ljubljani in devetimi območnimi enotami (v nadaljevanju: OE) v Republiki Sloveniji.

⁵ V obdobju, na katero se nanaša revizija, je veljal ZPIZ-1 (Uradni list RS, št. 109/06-UPB4), od 1. 1. 2013 velja ZPIZ-2 (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13). Pri navajanju osnovnih podatkov o zavodu se zato sklicujemo na ZPIZ-1.

⁶ Uradni list RS, št. 81/00, 111/07, 25/11.

⁷ Uradni list RS, št. 114/06 (118/06-popr.).

Organ upravljanja zavoda je *svet zavoda*. Sestavlja ga 27 članov, od katerih jih deset imenuje Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada), šest reprezentativni sindikati, štiri delodajalska združenja, pet organizacije upokojencev, enega člana imenujejo organizacije delovnih invalidov na ravni države, enega člana pa izvolijo zaposleni. Svet zavoda izmed svojih članov izvoli predsednika in namestnika predsednika. Mandat članov sveta, predsednika in namestnika traja štiri leta. Svet zavoda opravlja zlasti naslednje naloge:

- sprejema kriterije za določitev različnih prispevnih stopenj prispevka za poškodbe pri delu in poklicne bolezni;
- sprejema kriterije za odpis, delni odpis ter obročno plačevanje prispevkov;
- odloča o uskladitvah pokojnin in drugih pravic, ki izhajajo iz različnih zakonov;
- sprejema programe dejavnosti, finančni načrt, zaključni račun ter poslovna poročila zavoda;
- sprejema statut zavoda, splošne in izvršilne akte za izvajanje zavarovanja in druge splošne akte zavoda;
- daje soglasje generalnemu direktorju k imenovanju namestnika generalnega direktorja, direktorjev sektorjev in direktorjev OE;
- opravlja druge upravljaljske in izvršilne naloge za izvajanje dejavnosti zavoda v skladu s statutom in drugimi splošnimi akti zavoda, izdanimi na njegovi podlagi ali na podlagi drugih predpisov.

Poslovodni organ zavoda je *generalni direktor*, ki organizira in vodi delo ter poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod in je odgovoren za zakonitost njegovega dela. Imenuje ga svet zavoda, soglasje k imenovanju poda vlada. Za svoje delo in delo zavoda odgovarja svetu zavoda. V skladu s statutom generalni direktor opravlja zlasti naslednje naloge:

- predlaga temelje poslovne politike zavoda in ukrepe za njihovo izvajanje;
- poroča o rezultatih dela in o poslovanju zavoda;
- spremlja izvajanje finančnega načrta zavoda in planskih aktov službe zavoda ter sprejema ukrepe za njihovo uresničevanje;
- odloča o pravicah zaposlenih iz delovnih razmerij v skladu z zakonom, kolektivno pogodbo in splošnimi akti zavoda;
- opravlja druge naloge v skladu z zakonom, kolektivno pogodbo, statutom in drugimi splošnimi akti zavoda.

Odgovorna oseba za poslovanje zavoda v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je Marijan Papež, generalni direktor zavoda.

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI ZA LETO 2012

2.1 Obrazložitev revizije

Zavod mora kot posredni uporabnik proračuna voditi poslovne knjige v skladu s predpisi, ki so bili temeljni kriterij pri presoji izkazovanja posameznih postavk izkazov in pri presoji pravilnosti sestavljanja računovodskih izkazov zavoda za leto 2012. Pri presoji smo upoštevali predvsem naslednje predpise in usmeritve:

- Zakon o javnih financah⁸,
- Zakon o računovodstvu⁹,
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹⁰,
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹¹,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava¹²,
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev¹³ (v nadaljevanju: pravilnik o odpisu),
- Slovenske računovodske standarde¹⁴.

2.2 Računovodske usmeritve

Zavod je pri evidentiranju in izkazovanju poslovnih dogodkov uporabljal računovodske usmeritve, opredeljene v Pravilniku o računovodstvu¹⁵. Pri pripravi računovodskih izkazov za leto 2012 je zavod upošteval prihodke in odhodke po načelu denarnega toka. Poslovno leto je bilo enako koledarskemu letu.

⁸ Uradni list RS, št. 11/11-UPB4.

⁹ Uradni list RS, št. 23/99.

¹⁰ Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12.

¹¹ Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10 (60/10-popr.), 104/10, 104/11.

¹² Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12.

¹³ Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10.

¹⁴ Uradni list RS, št. 118/05 (10/06-popr., 112/06-popr.), 3/07, 12/08, 119/08, 1/10 (90/10-popr.), 80/11, 2/12, 64/12.

¹⁵ Sprejet 19. 9. 2011, uporablja se od 21. 9. 2011.

Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Neopredmetena sredstva zavoda so dolgoročno odloženi stroški razvijanja, premoženjske pravice in druga neopredmetena sredstva. Opredmetena osnovna sredstva so zemljišča, zgradbe, oprema in drobni inventar. Zavod ob začetnem pripoznanju neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva ovrednoti po nabavni vrednosti. Opredmetena osnovna sredstva se lahko uvrščajo med opremo ne glede na vrednost, ki je lahko večja ali manjša od 500 evrov, ker se pri novih nabavah upošteva kriterij istovrstnosti.

Zavod vodi opredmetena osnovna sredstva z življenjsko dobo, daljšo od enega leta in posamezno vrednostjo do 500 evrov kot drobni inventar, ki ga ob nabavi v celoti odpiše. Odpis se izkaže kot popravek nabavne vrednosti v breme vira, to je splošnega sklada za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva. Izredni odpis opredmetenih osnovnih sredstev zavod opravi le, če pride do njihove odtujitve ali uničenja in trajne izločitve iz uporabe zaradi zastaranja. Amortizacija se obračunava po stopnjah, določenih na podlagi pravilnika o odpisu. Začetek amortizacijskega obdobja je prvi dan v naslednjem mesecu po tem, ko je sredstvo, ki se amortizira, razpoložljivo za uporabo, ne glede na to, ali se je že začelo uporabljati za opravljanje dejavnosti.

Dolgoročne finančne naložbe in dolgoročne terjatve

Dolgoročne finančne naložbe so dolgoročne kapitalske naložbe, dolgoročno dana posojila in depoziti. Dolgoročne terjatve so terjatve, ki zapadejo v plačilo v obdobju, daljšem od enega leta. V bilanci stanja so dolgoročne terjatve, ki zapadejo v plačilo v naslednjem letu, prikazane kot kratkoročne, v poslovnih knjigah pa se ne preknjižijo.

Denarna sredstva

Med denarnimi sredstvi so izkazana denarna sredstva na podračunu zavoda pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljevanju: UJP). Denarna sredstva zavoda so tudi denarna sredstva v blagajnah na Centrali in OE.

Terjatve in obveznosti

Terjatve in obveznosti se praviloma izkažejo v poslovnih knjigah ob njihovem nastanku na kontih terjatev in obveznosti ter hkrati tudi na obračunskih kontih – neplačani prihodki in neplačani odhodki.

Potencialne obveznosti za neizplačane pokojnine in zdravstveni prispevek upokojujencem s stalnim bivališčem v drugih državah naslednicah Socialistične federativne republike Jugoslavije zavod izkazuje izvenbilančno.

Zaloge

Zavod material ob nabavi prenese v uporabo in bremenilne odhodke po nabavni vrednosti. Večje neporabljene nabave materiala lahko izkaže kot zaloge. Zaloge materiala vrednoti po povprečnih cenah.

Splošni sklad

Splošni sklad izkazuje lastne vire sredstev. Sestavljajo ga sklad za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva, sklad za finančne naložbe, sklad za namensko premoženje, preneseno javnim skladom, ter splošni sklad za drugo. Splošni sklad za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva povečujejo nabavna vrednost, zmanjšujejo pa popravki in odpisi nabavne vrednosti teh sredstev. Sklad za namensko premoženje, preneseno javnim skladom, povečujejo oziroma zmanjšujejo spremembe namenskega premoženja, prenesenega javnim skladom. Sklad za finančne naložbe povečujejo in zmanjšujejo spremembe pri dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložbah ter dolgoročno danih posojilih. Splošni sklad za drugo povečujejo odplačila posojil, ki so bila vključena v račun financiranja, ter presežek prihodkov nad odhodki, zmanjšujejo pa zneski najetih posojil, ki so bili vključeni v račun financiranja, ter presežek odhodkov nad prihodki.

Prihodki

Zavod med prihodke tekočega leta vključuje vsa prejeta sredstva, ki so po vsebini prihodki in so bila vplačana ter razporejena na račun zavoda do 31. 12. tekočega leta. Prihodki se razčlenjujejo po kontnem načrtu za proračunske uporabnike na davčne (prispevki), nedavčne (prihodki od udeležbe na dobičku, od obresti, od prodaje blaga in storitev, dokup pokojninske dobe), kapitalske (prodaja premoženja) in transferne prihodke (prejeta sredstva iz državnega proračuna, skladov socialnega zavarovanja in javnih skladov).

Odhodki

Zavod med odhodke tekočega leta vključuje vsa izplačila, izvršena do 31. 12. tekočega leta in so po vsebini odhodki zavoda. Odhodki se razčlenjujejo po kontnem načrtu za proračunske uporabnike na tekoče odhodke (plače in drugi izdatki zaposlenim ter prispevki, izdatki za blago in storitve, plačila obresti), tekoče transfere (pokojnine, nadomestila, dodatki k pokojninam) ter investicijske odhodke (nakup osnovnih sredstev ter investicijsko vzdrževanje).

Rezultat poslovanja

Na kontih skupine 80 (ugotovitev rezultata) se knjižijo zneski prenesenih odhodkov in drugih izdatkov, izkazanih med odhodki (razred 4), ter prenesenih prihodkov in drugih prejemkov, izkazanih med prihodki (razred 7), ter zneski prejemkov in izdatkov s kontov razreda 5. Razlika se prenese na splošni sklad zavoda.

2.3 Bilanca stanja

Tabela 1: Skrajšana bilanca stanja

	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
SREDSTVA	295.749.597	237.109.089	125
DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	266.160.883	213.191.766	125
Neopredmetena sredstva	3.579.442	374.660	955
Opredmetena osnovna sredstva	32.321.766	34.843.535	93
Dolgoročne finančne naložbe	230.026.500	177.709.482	129
Dolgoročno dana posojila	162.666	238.654	68
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	70.509	25.435	277
KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	29.564.862	23.886.760	124
Denarna sredstva	1.505.998	1.459.101	103
Kratkoročne terjatve	6.953.882	7.024.907	99
Kratkoročne finančne naložbe	81.542	95.170	86
Neplačani odhodki	20.987.227	15.299.197	137
Aktivne časovne razmejitev	36.213	8.385	432
ZALOGE	23.852	30.563	78
Aktivni konti izvenbilančne evidence	4.822.633	6.912.232	70
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	295.749.597	237.109.089	125
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	27.844.343	24.134.748	115
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	20.954.910	15.553.668	135
Neplačani prihodki	6.859.742	6.898.190	99
Pasivne časovne razmejitev	29.691	1.682.890	2
LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	267.905.254	212.974.341	126
Splošni sklad	267.535.285	212.881.757	126
Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	72.750	35.120	207
Druge dolgoročne obveznosti	297.219	57.464	517
Pasivni konti izvenbilančne evidence	4.822.633	6.912.232	70

Vir: bilanca stanja zavoda na dan 31. 12. 2012.

2.3.1 Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Tabela 2: Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

Opis	Neopredmetena sredstva (NS)	Opredmetena osnovna sredstva (OOS)			Skupaj OOS	Skupaj NS in OOS
		Zemljišča	Zgradbe	Oprema in druga OOS		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)+(4)+(5)	(7)=(6)+(2)
<i>Nabavna vrednost</i>						
Stanje 1. 1. 2012	1.401.542	510.525	36.487.556	22.383.551	59.381.632	60.783.174
Povečanje	3.925.038	4.525	2.097.179	455.245	2.556.949	6.481.987
Zmanjšanje	(35.532)	0	0	(1.123.395)	(1.123.395)	(1.158.927)
<i>Stanje 31. 12. 2012</i>	<i>5.291.048</i>	<i>515.050</i>	<i>38.584.735</i>	<i>21.715.401</i>	<i>60.815.186</i>	<i>66.106.234</i>
<i>Popravek vrednosti</i>						
Stanje 1. 1. 2012	1.026.882	0	9.203.879	16.979.698	26.183.577	27.210.459
Povečanje	160.338	0	0	7.125	7.125	167.463
Zmanjšanje	(5.922)	0	0	(1.147.605)	(1.147.605)	(1.153.527)
Amortizacija	530.308	0	1.108.969	2.341.354	3.450.323	3.980.631
<i>Stanje 31. 12. 2012</i>	<i>1.711.606</i>	<i>0</i>	<i>10.312.848</i>	<i>18.180.572</i>	<i>28.493.420</i>	<i>30.205.026</i>
<i>Neodpisana vrednost</i>						
Stanje 1. 1. 2012	374.660	510.525	27.283.677	5.403.853	33.198.055	33.572.715
<i>Stanje 31. 12. 2012</i>	<i>3.579.442</i>	<i>515.050</i>	<i>28.271.887</i>	<i>3.534.829</i>	<i>32.321.766</i>	<i>35.901.208</i>
<i>Predujmi</i>						
Stanje 1. 1. 2012	0	0	1.645.480	0	1.645.480	1.645.480
<i>Stanje 31. 12. 2012</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Neodpisana vrednost s predujmi</i>						
Stanje 1. 1. 2012	374.660	510.525	28.929.157	5.403.853	34.843.535	35.218.195
<i>Stanje 31. 12. 2012</i>	<i>3.579.442</i>	<i>515.050</i>	<i>28.271.887</i>	<i>3.534.829</i>	<i>32.321.766</i>	<i>35.901.208</i>

Vir: knjigovodska evidenca zavoda.

Zavod je na dan 31. 12. 2012 med *neopredmetenimi sredstvi* izkazal predvsem materialne pravice za uporabo računalniških programov v neodpisani vrednosti 3.577.291 evrov. Njihova nabavna vrednost se je povečala predvsem zaradi nakupa IBM programske opreme za strežnike in delovne postaje

(2.254.125 evrov), Microsoft programske opreme (741.656 evrov) ter v zadnjih letih¹⁶ predvsem s tujim znanjem na novo razvite programske opreme¹⁷ v znesku 881.460 evrov¹⁸. Zaradi izločitve programske opreme se je nabavna vrednost zmanjšala za 35.532 evrov, ustrezno se je zmanjšal tudi popravek vrednosti.

Zavod je na dan 31. 12. 2012 *opredmetena osnovna sredstva* izkazal v neodpisani vrednosti 32.321.766 evrov. Od tega zneska se je 515.050 evrov nanašalo na zemljišča, 28.271.887 evrov na zgradbe ter 3.534.829 evrov na opremo in druga opredmetena osnovna sredstva. Povečanje nabavne vrednosti *nepremičnin* se nanaša predvsem na nakup novih poslovnih prostorov za OE Nova Gorica (1.490.983 evrov) in Izpostavo Trbovlje (467.365 evrov) ter nadaljevanje investicije v izgradnjo poslovnih prostorov OE Kranj – v letu 2012 je bilo izvedenih za 125.639 evrov gradbenih del.

Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva so bila na dan 31. 12. 2012 izkazana v nabavni vrednosti 21.715.401 evro. Od tega se je 21.459.149 evrov nanašalo na opremo, 99.431 evrov na drobni inventar in 156.821 evrov na druga opredmetena osnovna sredstva (predvsem umetniška dela). Nabavna vrednost opreme se je povečala za 455.245 evrov predvsem zaradi nakupa računalniške in komunikacijske opreme ter nadgradnje diskovnih polj na strežnikih (284.900 evrov), pisarniške opreme za nove poslovne prostore OE Nova Gorica in Izpostave Trbovlje (89.023 evrov) in nadomestitve iztrošenega pohištva v OE in na sedežu zavoda (25.404 evre).

Zmanjšanje nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev za 1.123.395 evrov je posledica prodaje in odpisov izrabljene opreme in drobnega inventarja, zato so se zmanjšali tudi popravki vrednosti opreme. Zavod je v letu 2012 odpisal opremo in drobni inventar na podlagi sklepov sveta zavoda v nabavni vrednosti 998.967 evrov ter prodal opremo v nabavni vrednosti 124.428 evrov. Opredmetena osnovna sredstva, ki jih je zavod v skladu s pravilnikom o odpisu opredelil kot drobni inventar (3.523 evrov), je takoj ob nabavi v celoti odpisal.

Zavod je v letu 2012 obračunal in evidentiral amortizacijo neopredmetenih sredstev v znesku 530.308 evrov in opredmetenih osnovnih sredstev v znesku 3.450.323 evrov. Pri obračunu je upošteval amortizacijske stopnje, določene v 7. členu pravilnika o odpisu.

Konec leta 2012 je bilo v zemljiški knjigi vpisanih 63 nepremičnin zavoda, vložena sta bila tudi dva predloga za vpis. Med izvajanjem revizije je potekalo sedem postopkov¹⁹ vpisa nepremičnin zavoda v zemljiško knjigo.

¹⁶ Od leta 2009 do leta 2012.

¹⁷ Programske opreme: EP – elektronsko poslovanje 435.735 evrov, ME – matična evidenca zavarovancev 194.379 evrov, SF – splošne in skupne funkcionalnosti 184.483 evrov, UP – upokojitveni postopek 45.431 evrov in AT – področje zunaj glavne dejavnosti zavoda – aplikacija za podporo dela pravne službe – regresni zahtevki 21.432 evrov.

¹⁸ Od tega se 596.949 evrov nanaša na nabavno vrednost pridobljene programske opreme od leta 2009 do leta 2011 (vknjižba za nazaj) in 284.511 evrov na nabavno vrednost pridobljene programske opreme v letu 2012.

¹⁹ Na dan 28. 8. 2013.

2.3.2 Dolgoročne finančne naložbe

Tabela 3: Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Naložbe v delnice v državi	129.304.779	78.366.766	165
Druge dolgoročne kapitalske naložbe v državi	99.961.623	98.582.618	101
Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	760.098	760.098	100
Skupaj	230.026.500	177.709.482	129

2.3.2.1 Naložbe v delnice v državi

Zavod je na dan 31. 12. 2012 med naložbami v delnice v državi izkazal delnice Zavarovalnice Triglav, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Zavarovalnica Triglav) v znesku 129.304.362 evrov in delnice Vinag, sadjarstvo in vinarstvo, d. d., Maribor v znesku 417 evrov.

Delnice Zavarovalnice Triglav so bile pridobljene v letu 2008 na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju deleža zavarovalnic, do katerega so upravičene fizične osebe²⁰. V letu 2012 se je tržna vrednost teh delnic²¹, glede na presečni dan preteklega leta, zvišala kar za 50.938.082 evrov.

2.3.2.2 Druge dolgoročne kapitalske naložbe v državi

Zavod je na dan 31. 12. 2012 med drugimi dolgoročnimi kapitalskimi naložbami v državi izkazal dolgoročne naložbe v Nepremičninski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: nepremičninski sklad) v znesku 99.959.470 evrov, Zavod Vzajemnost, Ljubljana v znesku 2.128 evrov in Počitniško skupnost Krško, d. o. o., Krško v znesku 25 evrov.

Zavod je bil na podlagi četrtega odstavka 240. člena ZPIZ-1 edini ustanovitelj in družbenik nepremičninskega sklada, ki skrbi za upravljanje nepremičnin in zagotavljanje neprofitnih ter varovanih stanovanj za upokoјence in druge starejše osebe. Zavod je v letu 2012 izvedel uskladitev naložbe s kapitalom nepremičninskega sklada na dan 31. 12. 2011²².

2.3.2.3 Namensko premoženje, preneseno javnim skladom

Namensko premoženje, preneseno javnim skladom, predstavlja namensko premoženje Sklada Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov v znesku 760.098 evrov, ki ga je zavod v letu 2004 vložil v sklad kot soustanovitelj na podlagi Akta o ustanovitvi Sklada Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov²³. Vrednost namenskega premoženja ostaja nespremenjena od njegove ustanovitve.

²⁰ Uradni list RS, št. 56/08.

²¹ Po borznem tečaju na dan 28. 12. 2012.

²² Sklep skupščine z dne 17. 7. 2012.

²³ Uradni list RS, št. 92/04, 117/04, 30/09.

2.3.3 Dolgoročno dana posojila

Tabela 4: Dolgoročno dana posojila

Dolgoročno dana posojila	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Stanovanjska posojila	244.208	333.824	73
Kratkoročni del dolgoročno danih posojil	(81.542)	(95.170)	86
Skupaj	162.666	238.654	68

Zavod je med dolgoročnimi danimi posojili ob koncu leta 2012 izkazal stanovanjska posojila, dana zaposlenim zavoda, v znesku 244.208 evrov. Posojila so bila zmanjšana za 81.542 evrov, kar predstavlja del, ki zapade v plačilo v letu 2013 in ga je zavod izkazal med *kratkoročnimi finančnimi naložbami*.

2.3.4 Dolgoročne terjatve iz poslovanja

Tabela 5: Dolgoročne terjatve iz poslovanja

Dolgoročne terjatve iz poslovanja	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Dolgoročne terjatve do kupcev stanovanj	1.379	3.788	36
Druge dolgoročne terjatve iz poslovanja	71.371	31.332	228
Kratkoročni del dolgoročnih terjatev	(2.241)	(9.685)	23
Skupaj	70.509	25.435	277

Med dolgoročnimi terjatvami iz poslovanja zavod izkazuje terjatve za vplačan stanovanjski prispevek etažnega lastnika v rezervni sklad po Stanovanjskem zakonu²⁴ (v nadaljevanju: SZ-1) v znesku 47.695 evrov, terjatve do zaposlenih za preveč izplačane plače v znesku 23.053 evrov, terjatve do fizičnih oseb v znesku 623 evrov in terjatve do kupcev stanovanj po Stanovanjskem zakonu²⁵ (v nadaljevanju: SZ) v znesku 1.379 evrov. Povečanje dolgoročnih terjatev za 177 odstotkov je posledica prenosa vplačanega stanovanjskega prispevka v rezervni sklad iz izvenbilančne evidence, kjer je zavod ta sredstva izkazoval na dan 31. 12. 2011, med druge dolgoročne terjatve iz poslovanja.

Del teh terjatev, ki je zapadel v plačilo v letu 2013, je izkazan med drugimi kratkoročnimi terjatvami v skupnem znesku 2.241 evrov.

²⁴ Uradni list RS, št. 69/03, 57/08, 87/11.

²⁵ Uradni list RS, št. 18/91 (19/91-popr.), 21/94, 23/96, 1/00.

2.3.5 Denarna sredstva

Zavod je na dan 31. 12. 2012 izkazal denarna sredstva v znesku 1.505.998 evrov kar je 46.897 evrov več kot leto poprej, od tega denarna sredstva na računih v znesku 1.505.687 evrov in denarna sredstva v blagajni v znesku 311 evrov.

2.3.6 Kratkoročne terjatve

Tabela 6: Kratkoročne terjatve

Kratkoročne terjatve	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Kratkoročne terjatve do kupcev	41.176	50.865	81
Kratkoročno dani predujmi	1.510	3.689	41
Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	47.861	32.099	149
Druge kratkoročne terjatve	6.861.094	6.928.568	99
Kratkoročni del dolgoročnih terjatev	2.241	9.686	23
Skupaj	6.953.882	7.024.907	99

2.3.6.1 Kratkoročne terjatve do kupcev

Zavod je med kratkoročnimi terjatvami do kupcev na dan 31. 12. 2012 izkazal terjatve do kupcev v državi v znesku 37.035 evrov in do kupcev v tujini v znesku 4.141 evrov, od tega se je 19.891 evrov nanašalo na zapadle, 3.563 evrov pa na sporne terjatve.

Kratkoročne terjatve do kupcev v državi predstavljajo predvsem zaračunane najemnine poslovnih prostorov, stanovanj in počitniških kapacitet zavoda ter terjatve do zavarovalnic za odtegotanje zavarovalnih premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje upokoјencev.

Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini se nanašajo predvsem na zaračunano zakupnino počitniških kapacitet družbi na Hrvaškem (3.660 evrov).

2.3.6.2 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Tabela 7: Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Kratkoročne terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države	34.706	26.524	131
Kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države	13.046	4.117	317
Kratkoročne terjatve do Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ²⁶	109	1.458	7
Skupaj	47.861	32.099	149

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta so vse terjatve, ki se nanašajo na razmerja med neposrednimi in posrednimi uporabniki proračuna in so na dan 31. 12. 2012 znašale 47.861 evrov (49,1 odstotka več kot leto poprej). Kratkoročne terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna so med drugim zajemale:

- terjatve do Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve²⁷ (v nadaljevanju: MDDSZ) za opravljene storitve (povračilo stroškov za storitve invalidskih komisij, stroški izvajanja nakazovanja dajatev) v znesku 27.032 evrov ter terjatve za izplačane zneske nadomestil po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb²⁸ v znesku 3.878 evrov ter
- terjatve do Ministrstva za finance (v nadaljevanju: MF) za obračunane obresti za december 2012 za prosta denarna sredstva na podračunu v znesku 3.339 evrov.

Kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna so se nanašale predvsem na:

- terjatve do Sklada za spodbujanje zaposlovanja invalidov za preseganje kvote za zaposlovanje invalidov v znesku 8.585 evrov in
- terjatve do Zavoda za zdravstveno varstvo Celje v znesku 4.300 evrov za najemnino za poslovne prostore.

²⁶ V nadaljevanju: ZZZS.

²⁷ Od 14. 3. 2013 Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

²⁸ Uradni list SRS, št. 41/83.

2.3.6.3 Druge kratkoročne terjatve

Tabela 8: Druge kratkoročne terjatve

Druge kratkoročne terjatve	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij	75.429	95.559	79
Ostale kratkoročne terjatve	6.785.665	6.833.009	99
Kratkoročni del dolgoročnih terjatev	2.241	9.686	23
Skupaj	6.863.335	6.938.254	99

2.3.6.3.1 Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij

Zavod je med kratkoročnimi terjatvami do državnih in drugih institucij na dan 31. 12. 2012 izkazal terjatve do ZZZS za nadomestila plač za boleznine nad 30 dni v znesku 61.231 evrov ter terjatve za nadomestila plač za skrajšani delovni čas v znesku 14.198 evrov.

2.3.6.3.2 Ostale kratkoročne terjatve

Zavod je na dan 31. 12. 2012 med ostalimi kratkoročnimi terjatvami izkazal predvsem terjatve za preplačila na podlagi odločb ter terjatve za preveč izplačane pokojnine umrlim upokojencem. Zavod terjatve za različna preplačila izkazuje ločeno po posameznih vsebinah, kar je prikazano v tabeli 9.

Tabela 9: Ostale kratkoročne terjatve

Ostale kratkoročne terjatve	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
<i>Terjatve za preveč izplačane pokojnine umrlim upokojujencem</i>	428.898	564.286	76
<i>Terjatve do bank za vračilo pokojninskih dajatev</i>	480.117	512.992	94
Skupaj terjatve za preplačila umrlim upokojujencem	909.015	1.077.278	84
Terjatve za neporavnane pobote	155.650	289.364	54
Terjatve v regresnih zadevah	592.230	392.871	151
<i>Terjatve za preplačila pred letom 2000</i>	<i>107.835</i>	<i>118.411</i>	<i>91</i>
<i>Terjatve za obresti od preplačil pred letom 2000</i>	<i>132.910</i>	<i>148.758</i>	<i>89</i>
Skupaj terjatve za preplačila pred letom 2000	240.745	267.169	90
<i>Terjatve za preplačila na podlagi odločb</i>	<i>2.468.900</i>	<i>2.787.416</i>	<i>89</i>
<i>Terjatve za obresti od preplačil na podlagi odločb</i>	<i>269.914</i>	<i>132.452</i>	<i>204</i>
<i>Sporne terjatve za preplačila na podlagi odločb</i>	<i>2.101.933</i>	<i>1.873.823</i>	<i>112</i>
Skupaj terjatve za preplačila na podlagi odločb	4.840.747	4.793.691	101
Terjatve do Slovenskih železnic ²⁹	7.097	7.048	101
Druge terjatve	40.181	5.588	719
Skupaj	6.785.665	6.833.009	99

Terjatve za preveč izplačane pokojnine umrlim upokojujencem (priglasitev v zapuščino) so bile na dan 31. 12. 2012 izkazane v znesku 428.898 evrov. Zavod je po sklepu sveta zavoda³⁰ odpisal neizterljive terjatve v zapuščinah v znesku 85.906 evrov. V letu 2012 je bila večina posameznih terjatev preveč izplačanih pokojnin umrlim upokojujencem nižja od 1.000 evrov, le šest terjatev je bilo višjih od 10.000 evrov.

Zavod je na dan 31. 12. 2012 *terjatve do bank za vračilo pokojninskih dajatev* (za neupravičeno nakazane pokojnine bankam, pri katerih so imeli transakcijski račun umrli uživalci) izkazal v znesku 480.117 evrov. Odpis neizterljivih terjatev do bank po sklepu sveta zavoda je znašal 30.964 evrov. Večina posameznih terjatev za preveč izplačane pokojnine bankam, nastalih v letu 2012, je bila nižja od 1.000 evrov.

Zavod upravičenost nadaljnjega izplačevanja pokojninskih in invalidskih prejemkov za uživalce s stalnim bivališčem v tujini v skladu s 186. členom ZPIZ-1 preverja enkrat letno na podlagi obrazcev Potrdilo o živetju. Če zavod ne prejme uradno potrjenega obrazca za tekoče leto, zavod ob izteku veljavnosti preteklega letnega potrdila na to opozori informacijski sistem. O smrti uživalca z bivališčem v tujini je

²⁹ Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana.

³⁰ Z dne 18. 2. 2013.

zavod lahko obveščen tudi prek vloge za družinsko ali vdovsko pokojnino, tujega nosilca pokojninskega zavarovanja ali svojcev umrlih. V takšnih primerih zavod obvestilo o smrti praviloma prejme z zamudo, prav tako svojci umrlih zavoda vedno ne obvestijo. Z uveljavitvijo večine sporazumov o socialni varnosti z državami naslednicami Socialistične federativne republike Jugoslavije se status upravičencev preverja tudi ob asistenci tujih nosilcev zavarovanja. Na podlagi dvostranskih sporazumov zavod pridobiva podatke o smrti tudi za primere, v katerih je bilo izplačevanje že dlje časa ustavljeno. Na njihovi podlagi zavod pokojnino nakazuje neposredno v državo, kjer živi uživalec, kar sicer povečuje število terjatev do tujih bank, vendar terjane zneske vračajo bolj aktivno in hitreje. Kljub temu ostaja tveganje, da zavod pokojnino nakaže tudi po smrti uživalca.

Terjatve za neporavnane pobote se nanašajo na preplačila, ki jih zavod poplača z odtegnitvijo od pokojnine ali drugega prejemka dolžnika, ki mu ga zavod mesečno nakazuje. Konec leta 2012 je zavod izkazal 155.650 evrov terjatev do 104 dolžnikov. V primerjavi z letom poprej se je vrednost teh terjatev zmanjšala za 133.714 evrov oziroma 46,2 odstotka, število dolžnikov pa s 139 na 104.

Zavod je na dan 31. 12. 2012 izkazal *terjatve v regresnih zadevah*, v katerih je bila vložena tožba, do 70 dolžnikov v znesku 592.230 evrov. Večina terjatev je bila nižja od 10.000 evrov, le 24 terjatev je ta znesek presegalo (v skupnem znesku 397.953 evrov oziroma 67,2 odstotka). Odpis neizterljivih terjatev v regresnih zadevah je znašal 17.998 evrov. Zavod na podlagi 271. in 272. člena ZPIZ-1 zahteva povrnitev povzročene škode od posameznika ali delodajalca. V letu 2012 je bilo povečanje terjatev predvsem zaradi večjega števila tovrstnih primerov.

Zavod je na dan 31. 12. 2012 izkazal *terjatve za preplačila pred letom 2000* za še živeče upokojence v znesku 107.835 evrov ter terjatve za obresti v znesku 132.910 evrov. Najnižja terjatev je znašala 44 evrov, najvišja pa 20.207 evrov. Po sklepu sveta zavoda so bile neizterljive terjatve odpisane (glavnica v znesku 8.102 evra in obresti v znesku 4.556 evrov). Teh zadev je vsako leto manj (nove ne nastajajo, saj se v primerih iz 275. člena ZPIZ-1 izdajajo odločbe o preplačilu – upravni akti).

Zavod je *terjatve za preplačila na podlagi odločb* na koncu leta 2012 izkazal v znesku 2.468.900 evrov, kar je 11 odstotkov manj glede na leto poprej. Zavod za dajatve, za katere naknadno ugotovi, da so bile neupravičeno izplačane posameznikom, izda odločbo, s katero pozove k vračilu preveč izplačanega zneska v roku, ki ga določi v odločbi. Obresti iz teh preplačil so bile obračunane in izkazane v znesku 269.914 evrov. Terjatve za preplačila, ki niso bila vrnjena v določenem roku (2.101.933 evrov), je zavod posredoval Carinski upravi Republike Slovenije v izvršbo in jih izkazal kot sporne.

Večina terjatev za preplačila na podlagi odločb, izkazanih ob koncu leta 2012, je bila nižja od 1.000 evrov (73,6 odstotka), pri 25,5 odstotka terjatev pa so bile vrednosti med 1.000 in 20.000 evrov. Zneski preostalih terjatev, ki so bili višji od 20.000 evrov (0,9 odstotka terjatev v skupnem znesku 541.264 evrov), so se nanašali na neupravičena izplačila predvsem nadomestil za čas čakanja na razporeditev oziroma zaposlitev na drugo delovno mesto, starostne, družinske oziroma vdovske pokojnine in/ali dodatkov, ki prejemnikom niso pripadali zaradi spremembe statusa (nova zaposlitev, zaposlitev za polovični delovni čas, odjava stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji).

2.3.6.4 Terjatve za neplačane prispevke

Zavod v poslovnih knjigah ne evidentira in v bilanci stanja ne izkazuje terjatev za neplačane prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju: prispevki za PIZ). O neplačanih,

odloženih in odpisanih prispevkih prav tako ne poroča več v poslovnem poročilu³¹. Za podatke o neplačanih prispevkih za leto 2012 je zavod zaprosil DURS junija 2013³², torej šele po pripravi poslovnega poročila za leto 2012. Računsko sodišče je v revizijskem poročilu Predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2012³³ opozorilo, da bi moralo MF pri izvajanju poslov DURS za tuj račun v poslovnih knjigah proračuna na dan 31. 12. 2012 izkazati vse terjatve do zavezancev za poplačilo davkov in prispevkov ter obveznosti do prejemnikov sredstev, v tem primeru do zavoda. MF je 18. 12. 2013 izdalo Navodila nadzornikom za evidentiranje terjatev javnofinančnih prihodkov, terjatve javnofinančnih prihodkov posredovane v davčno izvršbo in odpis terjatev javnofinančnih prihodkov³⁴.

Pojasnilo zavoda

Za vključitev podatka o neplačanih prispevkih v poslovno poročilo bi bil najkasnejši sprejemljivi datum 15. 2. tekočega leta. DURS je zavod v letih 2010, 2011 in 2012 obvestila, da bo podatke posredovala po izdelavi poročila letnega pregleda, ki ga v skladu s Pravilnikom o obliki in načinu vodenja knjigovodskih evidenc v Davčni upravi Republike Slovenije³⁵ izdela do 20. 2. tekočega leta.

DURS je v skladu s 5. členom Zakona o davčni službi³⁶ v povezavi z 228. členom ZPIZ-1 zadolžena za pobiranje prispevkov za PIZ, ki so prihodek zavoda. DURS na podlagi 228. člena ZPIZ-1 opravlja nadzor nad obračunavanjem in plačevanjem prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter pobira, izterjuje, odpisuje, delno odpisuje oziroma dovoljuje odlog ali obročno odplačevanje prispevkov za obvezno zavarovanje, pa tudi vodi evidence o prispevkih, ki so jih izplačevalci plač ali nadomestil plačali za vsakega zavarovanca. Na podlagi 28. člena Zakona o davčni službi vodi analitične evidence o odmeri, obračunu ter plačilih in vračilih davkov in drugih obveznih dajatev, oblika in način vodenja knjigovodskih evidenc pa je predpisana v pravilniku o obliki in načinu vodenja knjigovodskih evidenc.

Po podatkih DURS so zapadli neplačani prispevki za PIZ na dan 31. 12. 2012 znašali 354.186.818 evrov, od tega aktivni dolg³⁷ 259.622.559 evrov in izvenbilančni dolg³⁸ 94.564.259 evrov. Od vseh zapadlih neplačanih prispevkov se je na fizične osebe nanašalo 146.940.094 evrov, na pravne osebe pa 207.246.724 evrov. V letu 2012 je davčni organ izdal sklepe o davčni izvršbi za neporavnane obveznosti za prispevke v znesku 247.819.444 evrov in na tej podlagi je bil dolg poravnani v znesku 79.969.208 evrov (32,3 odstotka terjanega dolga). Primerjava pokaže, da je bilo v letu 2012 s sklepi o davčni izvršbi izterjano za 11.914.632 evrov (17,5 odstotka) več dolga kot v letu 2011 (135.360.678 evrov terjanega in 68.054.576 evrov izterjanega dolga oziroma 50,3 odstotka).

³¹ Zadnjič je poročal v poslovnem poročilu za leto 2009. Davčna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju: DURS) je na zahtevo zavoda (dopis, št. 02340/2009 z dne 17. 12. 2009) posredovala podatek 15. 2. 2010.

³² Zavod je DURS v obdobju od leta 2009 do leta 2011 za podatke zaprosil že decembra tekočega leta, prejel jih je 15. 2. 2010, 23. 2. 2011 in 5. 3. 2012.

³³ Št. 320-14/2012/227 z dne 25. 9. 2013 – točka 2.3.6.7.b.

³⁴ Št. 429-216/2013.

³⁵ Uradni list RS, št. 66/05.

³⁶ Uradni list RS, št. 1/07-UPB2, 40/09, 33/11.

³⁷ Davčni organ zoper dolžnike z aktivnim dolgom (voden v knjigovodski evidenci davkov) izvaja vse postopke davčne izvršbe, ki jih predvideva Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11-UPB4, 32/12, 94/12).

³⁸ Poplačilo izvenbilančnega dolga (vodi se v evidenci pogojno izterljivega dolga) v 80 odstotkih ni odvisno od ukrepov davčnega organa, temveč od zaključka sodnega postopka (stečajni postopek, zapuščinski postopek, prodaja nepremičnine v izvršilnem postopku in podobno).

2.3.7 Kratkoročne finančne naložbe

Tabela 10: Kratkoročne finančne naložbe

Kratkoročne finančne naložbe	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Kratkoročni del dolgoročno danih posojil	81.542	95.170	86
Skupaj	81.542	95.170	86

Zavod je na dan 31. 12. 2012 med kratkoročnimi finančnimi naložbami izkazal del dolgoročnih posojil, ki zapade v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju v znesku 81.542 evrov.

2.3.8 Neplačani odhodki

Tabela 11: Neplačani odhodki

Neplačani odhodki	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Neplačani tekoči odhodki	8.705.433	4.708.156	185
Neplačani tekoči transferi	11.160.052	10.517.651	106
Neplačani investicijski odhodki	1.121.742	73.390	1528
Skupaj	20.987.227	15.299.197	137

Zavod je na dan 31. 12. 2012 med neplačanimi odhodki izkazal še neplačane obveznosti zavoda, ki so se nanašale na neplačane tekoče odhodke (8.705.433 evrov), neplačane tekoče transfere (11.160.052 evrov) in neplačane investicijske odhodke (1.121.742 evrov).

Med neplačanimi odhodki na dan 31. 12. 2012 so:

- kratkoročne obveznosti do zaposlenih za december (1.494.646 evrov),
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (2.112.937 evrov),
- kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta (5.340.832 evrov³⁹),
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja (11.494.375 evrov⁴⁰) in
- dolgoročne obveznosti iz poslovanja (544.437 evrov).

³⁹ Znesek je za 206.778 evrov manjši od izkazanega zneska kratkoročnih obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta in predstavlja znesek obveznosti za nadomestila plač za skrajšani delovni čas in za boleznine nad 30 dni, ki jih povrne ZZS (32.024 evrov), obveznosti za poštno storitve za nakazovanje dodatka za duševno in telesno prizadete osebe, ki jih povrne MDDSZ (16.429 evrov), obveznosti do občin za turistično takso (239 evrov) ter obveznosti do državnega proračuna za vračilo preveč nakazanih sredstev (158.086 evrov).

⁴⁰ Znesek je za 20.623 evrov manjši od izkazanega zneska drugih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja in predstavlja obveznosti za vračila pokojnin (2.045 evrov), obveznosti za davek na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV) in samoobdavčitev (1.114 evrov) in druge obveznosti iz poslovanja (17.464 evrov).

2.3.9 Aktivne časovne razmejitve

Tabela 12: Aktivne časovne razmejitve

Aktivne časovne razmejitve	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Porto blagajna	4.168	2.969	140
Prehodno nezaračunani prihodki za prejete predujme	30.000	0	-
Druge aktivne časovne razmejitve	2.045	5.416	38
Skupaj	36.213	8.385	432

Zavod je na dan 31. 12. 2012 izkazal aktivne časovne razmejitve v znesku 36.213 evrov. Nanašale so se pretežno na predhodno nezaračunane prihodke za prejete predujme od prodanega stanovanja v Kranju (30.000 evrov), preplačilo stroškov za navitje frankirnih strojev (4.168 evrov) in na prejeta vračila pokojninskih dajatev, pri katerih se zaradi nepopolnih podatkov o plačnikih še ni ugotovila vrsta dajatve (2.045 evrov).

2.3.10 Zaloge

Tabela 13: Zaloge

Zaloge materiala	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Pisarniški material	11.471	16.016	72
Trakovi za tiskalnike, magnetni trakovi	12.381	14.547	85
Skupaj	23.852	30.563	78

Zavod med zalogami na dan 31. 12. 2012 izkazuje zaloge obrazcev in pisarniškega materiala za delo službe zavoda.

2.3.11 Kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Tabela 14: Kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme	37.500	7.500	500
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	1.494.646	1.624.427	92
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2.112.937	2.256.901	94
Druge kratkoročne obveznosti	11.514.998	10.885.120	106
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	5.547.610	779.720	711
Kratkoročni del dolgoročnih obveznosti	247.219	0	-
Skupaj	20.954.910	15.553.668	135

2.3.11.1 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (1.494.646 evrov) so se nanašale na plače za december, ki jih je zavod izplačal januarja 2013.

2.3.11.2 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v znesku 2.112.937 evrov so se nanašale na obveznosti za delo službe zavoda, od tega 2.105.281 evrov na obveznosti do dobaviteljev v državi in 7.656 evrov⁴¹ na obveznosti do dobaviteljev v tujini. Nanašale so se predvsem na:

- kupljeno programsko opremo za strežnike in delovne postaje v znesku 555.331 evrov (IBM Slovenija, d. o. o., Ljubljana);
- storitve opravljenih izplačil pokojnin in drugih dajatev ob koncu leta 2012 v znesku 443.157 evrov (Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor);
- izplačila avtorskih honorarjev članom invalidskih komisij za izvedenska mnenja v znesku 140.060 evrov (AAS Avtorska agencija za Slovenijo, d. o. o., Ljubljana).

Zavod je na dan 31. 12. 2012 med kratkoročnimi obveznostmi do dobaviteljev izkazal del dolgoročne obveznosti zavoda za kupljeno Microsoft programsko opremo v znesku 247.219 evrov, ki je zapadel v plačilo v letu 2013.

2.3.11.3 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Zavod med drugimi kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja izkazuje predvsem obveznosti do zavarovalnic za prostovoljno zdravstveno zavarovanje upokojencev in za povračilo invalidskih dajatev.

⁴¹ Od tega se 7.513 evrov nanaša na najemnino in druge stroške počitniških objektov.

Tabela 15: Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Kratkoročne obveznosti za dajatve	3.038.009	3.357.049	90
Obveznosti za davek na dodano vrednost	1.186	1.386	86
Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja	8.403.192	7.449.741	113
Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih	72.611	76.944	94
Skupaj	11.514.998	10.885.120	106

Zavod je na dan 31. 12. 2012 med *kratkoročnimi obveznostmi za dajatve* izkazal:

- neto pokojninske in invalidske dajatve (2.033.755 evrov), ki so se nanašale na nadomestila plač zaradi dela s krajšim delovnim časom od polnega v skladu z ZPIZ-1;
- davek od osebnih prejemkov od kratkoročnih invalidskih dajatev (329.948 evrov);
- pridržana sredstva pokojninskih in invalidskih dajatev upokojencev na podlagi Zakona o izvršbi in zavarovanju⁴² (414.845 evrov);
- prispevke v breme delodajalca (230.062 evrov) in premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (29.399 evrov).

Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja (8.403.192 evrov) so se nanašale predvsem na obveznosti do zavarovalnic za prostovoljno zdravstveno zavarovanje upokojencev (8.381.505 evrov), ki so bile poravnane v začetku januarja 2013, ter na obveznosti za vračilo pokojnin (2.045 evrov).

Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih (72.611 evrov) so se nanašale predvsem na odtegljaje za kredite zaposlenih (67.913 evrov).

2.3.11.4 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2012 so se glede na leto poprej povečale za 611 odstotkov predvsem zaradi večje obveznosti zavoda do državnega proračuna za vračilo napačno nakazanih dajatev na podračun zavoda v znesku 4.947.319 evrov.

⁴² Uradni list RS, št. 3/07-UPB4, 93/07, 28/09, 51/10, 26/11, 14/12.

Tabela 16: Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države	5.365.106	518.986	1034
Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna občine	283	150	189
Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države	38.758	41.768	93
Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna občine	9.116	6.053	151
Kratkoročne obveznosti do ZZZS	134.347	212.763	63
Skupaj	5.547.610	779.720	711

Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države na dan 31. 12. 2012 so se nanašale predvsem na obveznosti:

- do UJP za razporejanje javnofinančnih prihodkov v novembru in decembru 2012 na podlagi Pravilnika o načinu plačevanja, razporejanja in sporočanja podatkov obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkih⁴³, ki so bile poravnane do februarja 2013 (255.243 evrov);
- do državnega proračuna za vračilo preveč nakazanih sredstev iz dodatne obveznosti za leto 2011, ki jo je državni proračun nakazoval zavodu na podlagi 233. in 234. člena ZPIZ-1 in jo je zavod poravnal 11. 2. 2013 (158.086 evrov); ko so ob izdelavi zaključnega računa konec leta evidentirani vsi poslovni dogodki in se ugotovi rezultat, se za izravnavo prihodkov in odhodkov zavoda v višini presežka knjiži obveznost do državnega proračuna in obenem zmanjšajo prihodki iz dodatnih obveznosti;
- do državnega proračuna za vračilo napačno (pomotoma preveč) nakazanih sredstev v letu 2012⁴⁴ (4.947.319 evrov).

2.3.11.4.a DURS je januarja 2013 pri preverjanju knjigovodskega stanja v poslovnih knjigah z izvedenimi plačili v obdobju od 1. 10. do 31. 12. 2012 ugotovila⁴⁵, da so bila sredstva med prehodnimi davčnimi podračuni⁴⁶ (v nadaljevanju: PDP) napačno razporejena, zato je bilo na PDP zavoda pomotoma nakazano 4.947.319 evrov preveč. Zavod je sredstva vrnil⁴⁷ na PDP države 5. 2. 2013 iz tekočih prilivov prispevkov. Zaradi neustrezne razporeditve sredstev med PDP je zavod izkazal med davčnimi prihodki v letu 2012 prejeta sredstva, ki dejansko niso pripadala zavodu (povezava s točko 2.4.1.b tega poročila).

⁴³ Uradni list RS, št. 109/10, 48/11, 107/11, 52/12, 85/12, 102/12.

⁴⁴ Iz izpiska odprtih postavk MF (št. 205/2012 z dne 12. 2. 2013) je razvidno, da je bila na dan 31. 12. 2012 tudi v poslovnih knjigah državnega proračuna evidentirana terjatev zaradi preveč nakazanih sredstev zavodu v letu 2012 v znesku 4.947.319 evrov.

⁴⁵ Dopis DURS, št. 4290-172036/2012-45 z dne 30. 1. 2013 (zavod ga je prejel 1. 2. 2013).

⁴⁶ Podračuni javnofinančnih prihodkov pri UJP (države, zavoda, ZZZS ter občin), na katere se plačujejo obvezne dajatve in drugi javnofinančni prihodki.

⁴⁷ Zahtevke za kritje za vračila preveč ali napačno plačanih dajatev MF, UJP, št. 426-56/2013-20 z dne 30. 1. 2013.

Med *kratkoročnimi obveznostmi do posrednih uporabnikov proračuna države* na dan 31. 12. 2012 so večje predvsem obveznosti do Medicinske fakultete v Ljubljani (17.272 evrov) in Medicinske fakultete v Mariboru (3.287 evrov) za pridobitev izvedenskih mnenj ter do Biotehničnega izobraževalnega centra Ljubljana (3.530 evrov) za sofinanciranje programa usposabljanja delovnih invalidov.

Kratkoročne obveznosti do ZZZS v znesku 134.104 evre so se nanašale na obveznosti za vodenje matične evidence zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja za november in december 2012⁴⁸.

2.3.12 Neplačani prihodki

Zavod je na dan 31. 12. 2012 med *neplačanimi prihodki* izkazal vse še neplačane terjatve zavoda v znesku 6.859.742 evrov, ki so se nanašale na neplačane nedavčne prihodke (391.264 evrov) in neplačane prejemke (6.468.478 evrov).

Neplačane nedavčne prihodke sestavljajo neplačani nedavčni prihodki iz proračuna (118.777 evrov), zamudne obresti od preplačil (269.915 evrov) in neplačani nedavčni prihodki od najemnin počitniških kapacitet (2.572 evrov). *Neplačane prejemke* sestavljajo preveč izplačane pokojnine in druge dajatve upokojujencem.

Tabela 17: Neplačani prejemki

Neplačani prejemki	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Drugi neplačani prejemki – preplačila	4.570.838	4.661.244	98
Preveč izplačane pokojnine umrlim upokojujencem	428.898	564.286	76
Preveč izplačane pokojninske dajatve bankam	480.118	512.992	94
Preveč izplačane pokojninske in invalidske dajatve – poboti	155.650	289.364	54
Neplačane terjatve v regresnih zadevah	592.230	392.871	151
Preplačila pred letom 2000	240.744	267.169	90
Skupaj	6.468.478	6.687.926	97

⁴⁸ Pogodba, št. 410-143/08 z dne 24. 12. 2008 in aneks, št. 2 z dne 13. 2. 2012.

2.3.13 Pasivne časovne razmejitev

Tabela 18: Pasivne časovne razmejitev

Pasivne časovne razmejitev	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Vnaprej vračunani odhodki za obratna sredstva	28.019	33.532	84
Prehodno obračunani odhodki za dane predujme	1.672	1.649.358	-
Skupaj	29.691	1.682.890	2

Pasivne časovne razmejitev v znesku 29.691 evrov so se nanašale na vnaprej vračunane odhodke za obratna sredstva v znesku 28.019 evrov (poraba na frankirnem stroju za december 2012) ter prehodno obračunane odhodke za dane predujme v znesku 1.672 evrov⁴⁹.

2.3.14 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Tabela 19: Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastni viri in dolgoročne obveznosti	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Splošni sklad	267.535.285	212.881.757	126
Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	72.750	35.120	207
Druge dolgoročne obveznosti	544.438	57.464	947
Kratkoročni del dolgoročnih obveznosti	(247.219)	0	-
Skupaj	267.905.254	212.974.341	126

Na povečanje lastnih virov in dolgoročnih obveznosti v primerjavi z letom poprej je vplivalo predvsem povečanje splošnega sklada za finančne naložbe.

⁴⁹ Znesek je sestavljen iz več manjših zneskov.

2.3.14.1 Splošni sklad

Tabela 20: Splošni sklad

Splošni sklad	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Splošni sklad za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	35.901.208	33.572.715	107
Splošni sklad za finančne naložbe	229.510.610	177.283.210	129
Splošni sklad za namensko premoženje, preneseno javnim skladom	760.098	760.098	100
Splošni sklad za drugo	1.363.369	1.265.734	108
Skupaj	267.535.285	212.881.757	126

Vrednost *splošnega sklada za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva* je enaka neodpisani vrednosti teh sredstev, ki je na dan 31. 12. 2012 znašala 35.901.208 evrov. V letu 2012 se je povečala za 2.328.493 evrov, kar je enako povečanju sedanje vrednosti neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

Splošni sklad za finančne naložbe je bil na dan 31. 12. 2012 izkazan v vrednosti 229.510.610 evrov, ki je enaka vrednosti naložb v delnice (129.304.779 evrov), drugih dolgoročnih kapitalskih naložb (99.961.623 evrov) in dolgoročno danih posojil (244.2088). Na povečanje splošnega sklada za finančne naložbe v letu 2012 je vplivala predvsem za 50.938.082 evrov višja vrednost naložbe v delnice Zavarovalnice Triglav.

Splošni sklad za namensko premoženje, preneseno javnim skladom je ostal na ravni iz leta poprej (760.098 evrov), ki je enaka kot v letu 2004, ko je zavod kot soustanovitelj vložil sredstva v Sklad za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov.

Zavod je na dan 31. 12. 2012 izkazal *splošni sklad za drugo* v vrednosti 1.363.369 evrov. V primerjavi z letom poprej se je vrednost sklada povečala za prejeta vračila danih posojil (97.635 evrov).

2.3.14.2 Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Zavod je med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami izkazal dolgoročno neplačane prihodke, ki so na dan 31. 12. 2012 znašali 72.750 evrov. Nanašali so se na terjatve za vplačani stanovanjski prispevek v rezervni sklad po SZ-1 (47.695 evrov), terjatve do zaposlenih za preveč izplačane plače (23.676 evrov) in na terjatve do kupcev stanovanj po SZ (1.379 evrov).

2.3.14.3 Druge dolgoročne obveznosti

Druge dolgoročne obveznosti iz poslovanja na dan 31. 12. 2012 so se nanašale na neplačani del kupnine za Microsoft programsko opremo (247.219 evrov) in nepremičnino v Novem mestu (50.000 evrov). Del obveznosti, ki zapade v plačilo v letu 2013, je bil izkazan med kratkoročnimi obveznostmi do dobaviteljev (247.219 evrov).

2.3.15 Izvenbilančna evidenca

Tabela 21: Aktivni in pasivni konti izvenbilančne evidence

Izvenbilančna evidenca	31. 12. 2012 v evrih	31. 12. 2011 v evrih	Indeks 12/11
Neizplačane pokojnine upokojencem s stalnim bivališčem v drugih državah naslednicah Socialistične federativne republike Jugoslavije	34.008	72.510	47
Prispevki za zdravstveno zavarovanje od neizplačanih pokojnin	3.130	6.687	47
Bančne garancije za izvedbo obveznosti dobaviteljev	1.398.411	3.334.672	42
Zasežena denarna sredstva na podračunu zavoda	5.687	58.570	10
Tožbe zaposlenih in uživalcev	3.381.397	3.398.799	99
Stanovanjski prispevek za rezervni sklad	0	40.994	-
Skupaj	4.822.633	6.912.232	70

2.3.15.1 Neizplačane pokojnine upokojencem s stalnim bivališčem v drugih državah naslednicah Socialistične federativne republike Jugoslavije

Uživalcem se lahko po vložnem zahtevku na podlagi 172. člena ZPIZ-1 zapadli mesečni zneski izplačajo največ za tri leta nazaj od dneva prejetja zahtevka.

Tabela 22: Neizplačane pokojnine za obdobje treh let

Država	Število upravičencev		Znesek v evrih	
	31. 12. 2012	31. 12. 2011	31. 12. 2012	31. 12. 2011
Bosna in Hercegovina	3	6	12.427	7.854
Črna gora	1	1	1.702	432
Republika Srbija	15	34	7.797	46.574
Republika Kosovo	13	25	12.082	17.650
Skupaj	32	66	34.008	72.510

Vir: podatki zavoda.

Potencialne obveznosti zavoda za neizplačane pokojnine upokojencem iz drugih držav naslednic Socialistične federativne republike Jugoslavije se zmanjšujejo glede na sprejete sporazume o socialni varnosti s temi državami⁵⁰, kar omogoča nakazila neposredno na osebni bančni račun uživalca v državi stalnega prebivališča.

⁵⁰ Bosno in Hercegovino v letu 2008, Republiko Srbijo v letu 2010, Črno goro v letu 2012. Sporazum z Republiko Kosovo še ni sklenjen, zato se pokojnine tudi ne izplačujejo.

2.3.15.2 Bančne garancije za izvedbo obveznosti dobaviteljev

Zavod je bančne garancije za resnost ponudbe, kakovostno izvedbo posla, garancijsko dobo in za zavarovanje plačila kupnine na dan 31. 12. 2012 izkazal v znesku 1.398.411 evrov. V primerjavi z letom poprej so se zmanjšale za 58 odstotkov zaradi izteka veljavnosti treh največjih garancij (za zavarovanje vračila kupnine za nakup poslovnih prostorov in parkirnih mest) v zneskih 700.000 evrov, 698.560 evrov in 246.920 evrov.

2.3.15.3 Tožbe zaposlenih in uživalcev pravic

Potencialne obveznosti zaradi tožb so se nanašale na:

- obveznosti, ki bi lahko nastale zaradi tožb zaposlenih za izplačilo razlik v regresu za letni dopust in odpravnin v znesku 2.343.938 evrov;
- obveznosti, ki bi lahko nastale zaradi odškodninskih tožb zoper zavod v znesku 684.939 evrov;
- obveznosti, ki bi lahko nastale zaradi tožb uživalcev zoper izdane odločbe o preplačilu v znesku 352.520 evrov;
- zasežena denarna sredstva (po sodnih sklepkih, ki še niso pravnomočni) na podračunu zavoda v znesku 5.687 evrov.

Zaposleni so zoper zavod v obdobju od leta 2007 do leta 2011 vložili 224 tožb za izplačilo razlike v regresu za letni dopust in odpravninah. Zavod je v marcu in aprilu 2010 vložil prvi ustavni pritožbi, junija 2011 pa še nadaljnjih deset. Višje delovno in socialno sodišče je (po tem, ko je Ustavno sodišče Republike Slovenije 8. 11. 2012⁵¹ odločilo, da se sodbe razveljavijo) s sklepi v januarju 2013 zadeve vrnilo sodiščem prve stopnje v ponovno odločanje. Sodišča prve stopnje so tožbene zahtevke delavcev zavrnila, kar je (v zadevah, kjer so bile vložene pritožbe) potrdilo tudi Višje delovno in socialno sodišče.

Pojasnilo zavoda

Svet zavoda je 18. 2. 2013 (glede primerov, ko so delavci do 15. 3. 2013 podali umik ali odpoved tožbenega zahtevka zoper zavod za izplačilo regresa za letni dopust po kolektivni pogodbi zavoda) sprejel sklep, da zavod ne bo priglašal stroškov postopka, ki jih je imel z vložitvijo teh tožb. V zadevah, kjer do 15. 3. 2013 ni prišlo do umika oziroma odpovedi tožbenega zahtevka in so sodišča že odločala in so bili tožbeni zahtevki zavrjeni, ter v primerih, kjer so bili zavodu priznani stroški postopka, je zavod delavce pozval k plačilu priznanih stroškov tudi z izvršbo. Odprte so še nekatere zadeve, kjer so delavci poleg izplačila razlike regresa za letni dopust (ali samostojno) s tožbo zahtevali tudi višji znesek odpravnine, a sodišča narokov za glavno obravnavo še niso razpisala.

⁵¹ Odločba št.: Up-388/10-48, Up-539/10-54, Up-459/11-32, Up-477/11-37, Up-498/11-33, Up-499/11-32, Up-500/11-32, Up-502/11-33, Up-503/11-32, Up-504/11-33 in Up-505/11-36.

2.4 Izkaz prihodkov in odhodkov

Tabela 23: Skrajšani izkaz prihodkov in odhodkov

	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
PRIHODKI	4.851.030.521	4.941.041.574	98
Davčni prihodki	3.348.932.874	3.360.519.791	100
Nedavčni prihodki	34.006.812	28.888.974	118
Kapitalski prihodki	33.534	27.916	120
Transforni prihodki	1.467.741.165	1.551.500.158	95
Prejeta sredstva iz Evropske unije	316.136	104.735	302
ODHODKI	4.851.030.521	4.941.041.574	98
Tekoči odhodki	41.736.390	44.537.804	94
Tekoči transferi	4.805.981.021	4.891.238.261	98
Investicijski odhodki	3.313.110	5.265.509	63
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	0	0	-

Vir: izkaz prihodkov in odhodkov zavoda od 1. 1. do 31. 12. 2012.

Zavod je v letu 2012 izkazal prihodke in odhodke v enakem znesku 4.851.030.521 evrov, tako da je leto 2012 zaključil z izravnanim finančnim rezultatom.

2.4.1 Davčni prihodki

Tabela 24: Davčni prihodki

Davčni prihodki	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Prispevki zaposlenih	1.841.847.662	1.940.591.351	95
Prispevki delodajalcev	1.203.379.023	1.140.603.494	106
Prispevki samozaposlenih	185.328.818	168.110.661	110
Ostali prispevki	118.377.371	107.314.151	110
Drugi davki	0	3.900.134	-
Skupaj	3.348.932.874	3.360.519.791	100

Davčni prihodki za leto 2012 so predstavljali 69 odstotkov celotnih prihodkov zavoda in so se glede na leto 2011 zmanjšali za 11.586.917 evrov oziroma za 0,34 odstotka. Sestavljajo jih prispevki za PIZ oziroma

vsi obvezni prispevki zaposlenih, delodajalcev, samozaposlenih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vključno z zamudnimi obrestmi, ki se nanašajo na posamezno vrsto prispevka, in prispevki delojemalca od raznih nadomestil.

V letu 2011 (1. 10. 2011) je bil uveden spremenjen način vplačevanja javnofinančnih prihodkov (davkov, prispevkov in drugih obveznih dajatev), hkrati pa je DURS uvedla novi informacijski sistem za davčno knjigovodstvo. Ukinjeni so bili številni vplačilni podračuni za javnofinančne prihodke in uvedeni novi PDP za plačila dajatev, ki pripadajo enemu samemu prejemniku⁵² in katerih nadzornica za plačevanje in evidentiranje plačanih dajatev je DURS⁵³. Zavod je v letu 2012 evidentiral prilive/odlive prispevkov, razporejanje in preknjižbe na podkonte prihodkov posameznih vrst prispevkov za PIZ (v nadaljevanju: podkonti prispevkov) na podlagi dnevniških izpiskov UJP o prometu in stanju na podračunu (v nadaljevanju: dnevni izpisek UJP) in poročil o razčlenitvi dajatev, vplačanih na PDP zavoda (v nadaljevanju: dnevno poročilo PDP).

Računsko sodišče je v revizijskem poročilu Predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2012⁵⁴ opozorilo, da so bili med davčnimi prihodki proračuna izkazani prihodki, ki ne pripadajo proračunu v celoti, ampak drugim blagajnam javnofinančnih prihodkov⁵⁵, ter da DURS in UJP ne usklajujeta (najmanj enkrat mesečno) svojih evidenc plačanih in vrnjenih dajatev, kot to določa tretji odstavek 10. člena pravilnika o načinu plačevanja. Nepojasnjeno je tudi zmanjšanje izkazanih prispevkov zaposlenih za 5 odstotkov oziroma povečanje prispevkov delodajalcev za 6 odstotkov glede na leto poprej, zavod pa v poslovnem poročilu poroča o tem, da je bilo v okviru davčnih prihodkov v letu 2012 realizirano večje odstopanje med posameznimi meseci, razlog naj bi bila uvedba PDP, saj se ta odstopanja pojavljajo od 1. 10. 2011.

2.4.1.a Zavod od 1. 10. 2011 na kontu 7060⁵⁶ – Drugi davki evidentira nerazporejena⁵⁷ in neidentificirana⁵⁸ plačila prispevkov, ki jih DURS ni uspela razporediti, ker zanje ni bilo podatka, na katero dajatev oziroma na katerega davčnega zavezanca se nanašajo. V izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2011 je izkazal druge davke v znesku 3.900.134 evrov, skladno z obvestilom UJP z dne 31. 12. 2012⁵⁹.

⁵² Država, zavod, ZZZS ali občine.

⁵³ Po 2. točki 2. člena Pravilnika o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov; Uradni list RS, št. 103/10, 48/11 (51/11-popr.), 102/12.

⁵⁴ Št. 320-14/2012/227 z dne 25. 9. 2013 – točki 2.3.1.1.a. in 2.3.1.3.

⁵⁵ DURS nima podatka o višini sredstev, ki dejansko pripadajo posameznemu prejemniku.

⁵⁶ Oziroma na podkontu 7060998 – DURS nerazporejeno (v nadaljevanju: konto 7060 – Drugi davki).

⁵⁷ Plačila davčnih zavezancev na PDP zavoda, ki so še nerazporejena po posameznih vrstah davkov oziroma po podkontih prihodkov posamezne vrste dajatve. Ko terjatev še ni evidentirana v poslovnih knjigah DURS, davčni zavezanec pa je obveznost poravnal, se ta plačila, vse dokler bremenitev ni knjižena, izkazujejo kot nerazporejena plačila. Prav tako je plačilo izkazano kot nerazporejeno plačilo v primeru predčasnega plačila (izjeme).

⁵⁸ Plačila na PDP, ki v sklicu niso imela navedenih vseh ustreznih podatkov, na podlagi katerih bi lahko določili plačnika oziroma vrsto dajatve. Ta plačila se uvrstijo na posebno razčiščevalno listo, ki se nato dnevno razčistijo, največ se jih nanaša na tujce.

⁵⁹ Navedeni znesek ni v Poročilu o razporejenih javnofinančnih prihodkih in kritju za posamezno leto (v nadaljevanju: poročilo B2), ker v tem poročilu ni podatka o vrstici 444 – DURS nerazporejeno, ki je prikazan le v zbirnem obrazcu B2 na ravni države, zato UJP podatke o stanju na podkontu 7060998 – DURS nerazporejeno ločeno posreduje posamezni javnofinančni blagajni (obvestilo z dne 31. 1. 2012).

Zavod je v letu 2012 na podlagi dnevniških izpiskov UJP in poročil PDP evidencialno prerazporeditve/preknjižbe prihodkov iz konta 7060 – Drugi davki na konte prispevkov, kamor ti prihodki dejansko sodijo. Ker je zavod navedene popravke opravil v poslovnih knjigah leta 2012 in ne za leto 2011, so bili nekateri prihodki izkazani previsoko, drugi pa prenizko oziroma niso bili izkazani na ustreznih kontih. Zavod je januarja 2012 na tem kontu evidencialno⁶⁰ tudi zmanjšanje prihodkov zaradi vračila⁶¹ (31. 1. 2012) pomotoma preveč nakazanih sredstev v obdobju od 1. 10. do 31. 12. 2011 na PDP zavoda v znesku 3.138.995 evrov, ki dejansko niso pripadala zavodu, ampak bi morala biti razporejena na drug PDP (zavod nima podatka, na kateri). Konec leta 2012 (pred ugotovitvijo rezultata) je zavod na tem kontu izkazoval negativno stanje v znesku 3.578.678 evrov⁶², ker je bilo popravkov za leto 2011 več kot novonastalih nerazporejenih/neidentificiranih sredstev. Ker v izkazu prihodkov in odhodkov ni dovoljeno izkazovanje negativnega zneska, ga je zavod prenesel s konta 7060 – Drugi davki na konto 7010 – Prispevki zaposlenih⁶³. Zaradi navedenega je zavod v izkazu prihodkov in odhodkov posamezne vrste davčnih prihodkov izkazoval v napačnih zneskih.

Pojasnilo zavoda

O tej problematiki je zavod oktobra 2012 obvestil MF in DURS. Zavod je zaprosil DURS za posredovanje podatkov o tem, na katere konte prispevkov so bili v letu 2012 s konta 7060 – Drugi davki razporejeni nerazporejeni/neidentificirani prispevki na dan 31. 12. 2011. DURS je odgovorila, da teh podatkov ne more zagotoviti, ker ne razpolaga s programsko opremo, s katero bi lahko zagotovila podatke o prenosu neidentificiranih plačil s konta 7060 – Drugi davki na izvorni konto prihodkov. Zato je zavod, z namenom kar najmanjšega vpliva na izkazano višino prejetih prispevkov, negativni saldo preknjižil na podkonto, kjer se izkazujejo najvišji prihodki iz prispevkov (podkonto 701004 – Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje – od zaposlenih pri pravnih osebah).

2.4.1.b DURS je pri usklajevanju podatkov z UJP ugotovila odstopanja med knjigovodskimi evidencami DURS in dnevnimi poročili PDP ter plačilnimi nalogi, poslanimi na UJP, zato so bila zavodu v obdobju od 1. 1. do 30. 9. 2012 pomotoma preveč nakazana denarna sredstva v skupnem znesku 69.777.608 evrov⁶⁴. Znesek je zavod vrnil na PDP države novembra 2012⁶⁵ iz tekočih prilivov prispevkov. Za znesek vračil je zavod na podlagi podatkov UJP/DURS v letu 2012 zmanjšal prihodke na različnih podkontih prispevkov⁶⁶ v okviru podskupine 701. Iz tega izhaja, da je zavod v letu 2012 na podlagi podatkov UJP/DURS evidencialno kot davčne prihodke tudi plačila dajatev, ki jih DURS ni uspela pravilno razporediti med posameznimi PDP. Med izkazanimi davčnimi prihodki leta 2012 so tudi sredstva, prejeta v obdobju od 1. 10. do 31. 12. 2012, v znesku 4.947.319 evrov⁶⁷, za katera je DURS šele v letu 2013 ugotovila, da so bila pomotoma nakazana na PDP zavoda. Preveč nakazana sredstva je zavod vrnil na

⁶⁰ Na podlagi dopisa DURS, št. 4290-5947/2012 z dne 25. 1. 2012.

⁶¹ Zahtevek UJP za kritje vračila preveč ali napačno plačanih dajatev, št. 426-5/2012-18 z dne 27. 1. 2012.

⁶² Usklajeno z obvestilom UJP z dne 5. 2. 2013, ki je priloga poročila B2.

⁶³ Oziroma na podkonto 701004 – Prispevki za PIZ od zaposlenih pri pravnih osebah.

⁶⁴ V obdobju od 1. 1. do 30. 8. 2012 za 66.362.933 evrov (dopis, št. 4290-172036/2012 z dne 5. 11. 2012) in septembra 2012 za 3.414.675 evrov (dopis, št. 4290-172036/2012-35 z dne 21. 11. 2012).

⁶⁵ Dne 15. 11. 2012 znesek 66.362.933 evrov in dne 22. 11. 2012 znesek 3.414.675 evrov.

⁶⁶ Na podkontu 701104 znesek 53.481.904 evre, na podkontu 701004 znesek 9.507.665 evrov, na podkontu 701317 znesek 3.380.099 evrov, na podkontu 701302 znesek 2.426.307 evrov, na podkontu 701111 znesek 558.772 evrov, na podkontu 701112 znesek 210.567 evrov, na podkontu 701313 znesek 95.865 evrov, na podkontu 701309 znesek 54.274 evrov, na podkontu 701108 znesek 40.153 evrov in na podkontu 701114 znesek 22.002 evra.

⁶⁷ Tako kot opomba 45.

PDP države 5. 2. 2013 iz tekočih prilivov prispevkov⁶⁸. Zavod je tako med davčnimi prihodki leta 2012 izkazoval prihodke, ki dejansko niso pripadali zavodu. Davčni prihodki zavoda bi bili v letu 2012 nižji, če ne bi bilo napačnih razporejanj sredstev med posameznimi PDP. Zavod je za ta znesek na dan 31. 12. 2012 izkazal kratkoročno obveznost do državnega proračuna (povezava s točko 2.3.12.4.a tega poročila) in neplačane odhodke (povezava s točko 2.3.8 tega poročila).

2.4.2 Nedavčni prihodki

Zavod je *nedavčne prihodke* za leto 2012 izkazal v znesku 34.006.812 evrov oziroma 18 odstotkov več kot leto poprej predvsem zaradi višjih prihodkov za dividende, za vračila sorazmernega dela pokojnin Republike Srbije in Republike Makedonije na podlagi sporazumov z državama za preplačila, za dokupe pokojninske dobe in drugih izrednih nedavčnih prihodkov.

Tabela 25: Nedavčni prihodki

Nedavčni prihodki	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend	5.485.640	3.134.651	175
Prihodki od obresti	276.005	1.295.917	21
Prihodki od premoženja	133.676	107.714	124
Prihodki od prodaje blaga in storitev	181.575	186.763	97
Drugi nedavčni prihodki	27.929.916	24.163.929	116
Skupaj	34.006.812	28.888.974	118

2.4.2.1 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja

Prihodki iz udeležbe na dobičku in dohodki od premoženja (5.895.321 evrov) so bili v letu 2012 višji za 30 odstotkov zaradi višjih prihodkov od udeležbe na dobičku in dividend ter prihodkov od premoženja.

Prihodke od udeležbe na dobičku in dividend ter presežek prihodkov nad odbodki predstavljajo izplačila dividend Zavarovalnice Triglav v znesku 5.485.640 evrov, kar je za 2.350.989 evrov oziroma 75 odstotkov več kot v letu 2011 zaradi višje dividende na delnico⁶⁹.

Prihodke od obresti sestavljajo prihodki od obresti od sredstev na vpogled (35.976 evrov) ter prihodki od obresti od vezanih depozitov iz nenamenskih sredstev (240.029 evrov) v enotnem zakladniškem računu države.

⁶⁸ Zavod je na podlagi dnevnega izpiska UJP z dne 5. 2. 2013 evidentiral zmanjšanje na različnih kontih prispevkov (v okviru kontov podskupine 701), kot jih je določil UJP.

⁶⁹ 0,70 evra na delnico za leto 2011, 0,40 evra na delnico za leto 2010.

Prihodke od premoženja sestavljajo prihodki od najemnin za poslovne prostore (70.880 evrov), počitniške kapacitete (32.756 evrov), stanovanja (22.232 evrov), zakupnine (5.759 evrov) in od najemnin za opremo (2.049 evrov).

2.4.2.2 Prihodki od prodaje blaga in storitev

Zavod je prihodke od prodaje blaga in storitev pridobil z zaračunavanjem provizij Zavarovalnici Triglav in Zavarovalnici Maribor, d. d., Maribor za nakazovanje premij življenjskega zavarovanja od pokojnin na podlagi odstopnih izjav upokojencev (131.164 evrov) in storitev, ki jih opravlja računalniški center zavoda za MDDSZ v zvezi z nakazovanjem transferov socialnega skrbstva⁷⁰ (50.411 evrov).

2.4.2.3 Drugi nedavčni prihodki

Zavod je v letu 2012 izkazal za 16 odstotkov več drugih nedavčnih prihodkov kot v letu poprej predvsem zaradi višjih prihodkov od prispevkov za PIZ, za dokupe pokojninske dobe upravičencev za upokojitev (kot posledica pričakovanj zaradi v letu 2012 predvidenega sprejema ZPIZ-2), višjih prihodkov od preplačil ter vračil sorazmernega dela pokojnin iz Republike Srbije in Republike Makedonije. Med drugimi nedavčnimi prihodki so bili izkazani:

- drugi prostovoljni prispevki za socialno varnost (20.367.035 evrov), med katere so vključeni prispevki za PIZ zavarovancev, ki so prostovoljno vključeni v obvezno zavarovanje (15.408.993 evrov), ter prihodki iz dokupa pokojninske dobe (4.958.042 evrov);
- drugi nedavčni prihodki (7.562.881 evrov), med katere so vključeni predvsem vračila sorazmernega dela pokojnin na podlagi mednarodnih sporazumov (3.300.118 evrov), provizije zavarovalnic za nakazovanje zavarovalnih premij prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja upokojencev (1.015.722 evrov), prihodki iz preplačil (1.459.671 evrov), regresni zahtevki (706.177 evrov), prihodki od zapuščin (321.905 evrov) in odškodninskih zahtevkov (138.440 evrov), prihodki od vračil izplačanih varstvenih dodatkov in državnih pokojnin po ZPIZ-1 (133.554 evrov), prihodki od povračila stroškov za nakazovanje posojil upokojencev (133.118 evrov) in drugi izredni nedavčni prihodki (267.112 evrov).

2.4.3 Kapitalski prihodki

Tabela 26: Kapitalski prihodki

Kapitalski prihodki	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Prihodki od prodaje zgradb in prostorov	30.000	27.019	111
Prihodki od prodaje opreme, drugih osnovnih sredstev	3.534	897	394
Skupaj	33.534	27.916	120

⁷⁰ Na podlagi Zakona o socialnem varstvu – Uradni list RS, št. 3/07-UPB2 (23/07-popr., 41/07-popr.), 57/12 in Zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (Uradni list RS, št. 41/83).

Kapitalske prihodke v letu 2012 predstavljajo prihodki od prodaje stanovanja, pisarniške in računalniške opreme. Prihodki od prodaje stanovanja (30.000 evrov) se nanašajo na del kupnine, ki jo je zavod v letu 2012 prejel ob prodaji stanovanja v Kranju.

2.4.4 Transforni prihodki

Tabela 27: Transforni prihodki

Transforni prihodki	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Prejeta sredstva iz državnega proračuna	1.416.206.135	1.500.142.782	94
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	1.535.030	1.251.589	123
Prejeta sredstva iz javnih skladov	50.000.000	50.000.000	100
Druga prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	0	105.787	-
Skupaj	1.467.741.165	1.551.500.158	95

2.4.4.1 Prejeta sredstva iz državnega proračuna

Zavod je v letu 2012 največ transference prihodkov prejel iz državnega proračuna (1.416.206.135 evrov), in sicer:

- 1.359.715.505 evrov iz državnega proračuna na podlagi 232. in 233. člena ZPIZ-1 (od tega 339.357.708 evrov iz tekočih obveznosti in 1.020.357.797 evrov iz dodatne obveznosti Republike Slovenije do zavoda);
- 31.716.783 evrov od MDDSZ, ki plačuje prispevke delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od starševskih nadomestil;
- 24.773.847 evrov od Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki plačuje prispevke delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od nadomestil za čas brezposelnosti.

Republika Slovenija v skladu z 232. členom ZPIZ-1 zagotavlja sredstva iz državnega proračuna za pokrivanje obveznosti obveznega zavarovanja, ki nastanejo zaradi priznavanja ali odmere pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pod posebnimi pogoji oziroma zaradi izpada prispevkov. Zavod je v letu 2012 iz državnega proračuna poleg 338.362.366 evrov⁷¹ prejel še 995.342 evrov kot poračun razlike med dokončnim obračunom obveznosti za leto 2011 in plačanimi akontacijami v letu 2011⁷² na podlagi Zakona o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja⁷³.

⁷¹ V primerjavi z letom poprej so bili ti prihodki nižji za 23 odstotkov zaradi uveljavitve Zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o socialno varstvenih prejemkih (v nadaljevanju: ZSVarPre-A, Uradni list RS, št. 40/11) in Zakona o uravnoteženju javnih financ (v nadaljevanju: ZUJF, Uradni list RS, št. 40/12, 105/12).

⁷² Zavod je v letu 2011 akontativno prejel 439.335.097 evrov, obračun za to leto je znašal 440.330.439 evrov, razlika 995.342 evrov se je poračunala v juniju 2012.

⁷³ Uradni list RS, št. 81/00.

Zavod je v skladu z 233. členom ZPIZ-1 iz državnega proračuna prejel 1.020.357.797 evrov iz dodatnih obveznosti Republike Slovenije za pokrivanje razlike med prihodki zavoda iz prispevkov in drugih virov ter odhodki zavoda.

2.4.4.2 Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja

Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (1.535.030 evrov) so prispevki delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od nadomestil plač zaradi bolezenske odsotnosti nad 30 dni, ki jih ZZZS neposredno izplačuje upravičencem. V primerjavi z letom poprej so se povečali za 23 odstotkov zaradi povečanja dolžine začasne zadržanosti z dela.

2.4.4.3 Prejeta sredstva iz javnih skladov

Prejeta sredstva iz javnih skladov se nanašajo na letno nakazilo Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., Ljubljana zavodu v znesku 50.000.000 evrov na podlagi zakona⁷⁴ in pogodbe⁷⁵, ki je namenjeno usklajevanju pokojnin.

2.4.5 Prejeta sredstva iz Evropske unije

Zavod je v letu 2012 izkazal 316.136 evrov prejetih sredstev iz Evropske unije, ki so bila za 211.401 evro višja kot v letu poprej. Največji del predstavljajo prihodki od prenosa pokojninskih pravic iz sistema Evropske unije v pokojninski sistem Republike Slovenije⁷⁶ v znesku 313.183 evrov na podlagi Zakona o prenosu pokojninskih pravic⁷⁷. Preostanek v znesku 2.953 evrov predstavlja povračilo Evropske komisije zavodu za izdatke.

⁷⁴ Zakon o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe (v nadaljevanju: ZPKDPIZ, Uradni list RS, št. 79/10, 26/11). Prva obveznost nakazila v znesku 50.000.000 evrov je v plačilo zapadla v letu 2011.

⁷⁵ Pogodba o izvedbi 6. člena ZPKDPIZ glede pokrivanja obveznosti Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije iz sredstev Kapitalske družbe, d. d. (št. 410-69/11 z dne 28. 3. 2011 in aneks, št. 1 z dne 1. 8. 2011).

⁷⁶ Zavod je v letu 2012 opravil prenos pokojninskih pravic iz sistema Evropske unije v pokojninski sistem Republike Slovenije za 10 oseb. Zavarovanci lahko (ob prenehanju zaposlitve v institucijah, organih, uradih in agencijah Evropske unije ter ob vključitvi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Republiki Sloveniji) prenesejo aktuarsko protivrednost pokojninskih pravic, pridobljenih v Evropski uniji, ki jih zavodu izplača institucija, organ, urad ali agencija Evropske unije, pri kateri je bil zavarovanec zaposlen.

⁷⁷ Uradni list RS, št. 34/10.

2.4.6 Tekoči odhodki

Tabela 28: Tekoči odhodki

Tekoči odhodki	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Plače in drugi izdatki za zaposlene	19.372.594	20.070.633	97
Prispevki delodajalcev za socialno varnost	3.157.535	3.223.269	98
Izdatki za blago in storitve	19.206.261	21.243.902	90
Skupaj	41.736.390	44.537.804	94

2.4.6.1 Plače in drugi izdatki za zaposlene

Odhodki za plače in druge izdatke zaposlenim so v letu 2012 predstavljali 46,4 odstotka tekočih odhodkov. V zavodu je bilo na dan 31. 12. 2012 zaposlenih 857 javnih uslužbencev, od teh je 38 javnih uslužbencev, ki se ne štejejo v realizacijo kadrovskega načrta, saj so bili zaposleni zaradi nadomeščanja odsotnih javnih uslužbencev oziroma popolnitve do polnega delovnega časa delno ali invalidsko upokojenih. V letu 2012 se je na novo zaposlilo 37 javnih uslužbencev, z delom pa jih je prenehalo 55.

Tabela 29: Plače in drugi izdatki za zaposlene

Plače in drugi izdatki za zaposlene	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Plače in dodatki	16.937.387	17.341.881	98
Regres za letni dopust	298.681	674.549	44
Povračila in nadomestila za prevoz in prehrano	1.528.184	1.544.197	99
Sredstva za delovno uspešnost	71.017	60.965	116
Sredstva za nadurno delo	216.807	230.362	94
Drugi izdatki zaposlenim	320.518	218.679	147
Skupaj	19.372.594	20.070.633	97

Odhodki za plače in druge izdatke zaposlenim so se v primerjavi z letom poprej znižali za 3,5 odstotka zaradi sprejetih določb ZUJF z dne 1. 6. 2012, predvsem znižanja osnovne plače za 8 odstotkov ob hkratni odpravi preostalih četrtin nesorazmerja v osnovnih plačah in ukinitvi varovanih plač, nižjega regresa za prehrano in letni dopust, manj opravljenih nadur ter za 2,1 odstotka manjšega števila zaposlenih. V letu 2012 so bile osnovne plače izkazane v znesku 12.446.543 evrov, nadomestila plač v znesku 3.424.218 evrov in dodatki v znesku 1.066.626 evrov.

Regres za letni dopust je bil v letu 2012 izplačan v skupnem znesku 298.681 evrov, kar je za 55,7 odstotka manj kot leto poprej. Zavod je regres izplačal v skladu z ZUJF.

Sredstva za *delovno uspešnost* so bila v letu 2012 izplačana v znesku 71.017 evrov, kar je za 16,5 odstotka več kot leto poprej. Povečan obseg dela je predvsem posledica sprejetega ZUJF⁷⁸ in priprav na novo pokojninsko zakonodajo.

Za *druge izdatke zaposlenim* je zavod v letu 2012 porabil 320.518 evrov, od tega 276.887 evrov za odpravnine, 24.255 evrov za solidarnostne pomoči in 19.376 evrov za jubilejne nagrade. Izdatki so bili za 46,6 odstotka višji kot v letu poprej zaradi večjega števila prejemnikov odpravnin ob upokojitvi (18 več kot leto poprej, ko jih je bilo 35).

2.4.6.2 Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Prispevki delodajalcev za socialno varnost v znesku 3.157.535 evrov so se nanašali predvsem na prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (1.537.458 evrov) ter na prispevke za zdravstveno zavarovanje (1.231.650 evrov). Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na podlagi Zakona o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbence⁷⁹ so znašale 360.633 evrov.

2.4.6.3 Izdatki za blago in storitve

Zavod je v letu 2012 izdatke za blago in storitve izkazal v znesku 19.206.261 evrov (46 odstotkov tekočih odhodkov). Največ izdatkov se je nanašalo na porabljeno energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije (39 odstotkov) ter druge operativne odhodke (26 odstotkov), ki so obsegali predvsem plačila avtorskih honorarjev, storitev plačilnega prometa, bančnih storitev, stroškov sodnih postopkov, dela prek študentskega servisa ter plačila za rekreativne, športne in kulturne dejavnosti upokojencev in delovnih invalidov.

⁷⁸ Izdajanje obvestil 25.000 upokojencem zaradi znižanja pokojnine in priprava izračunov 3.000 javnim uslužbencem o izpolnjevanju pogojev za upokojitev.

⁷⁹ Uradni list RS, št. 126/03.

Tabela 30: Izdatki za blago in storitve

Izdatki za blago in storitve	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Pisarniški in splošni material in storitve	3.370.598	2.696.685	125
Posebni material in storitve	17.291	21.512	80
Energija, voda, komunalne storitve, komunikacije	7.532.125	9.134.379	82
Prevozni stroški in storitve	132.792	107.120	124
Izdatki za službena potovanja	60.225	112.128	54
Tekoče vzdrževanje	1.286.018	1.074.991	120
Poslovne najemnine in zakupnine	1.632.270	2.283.995	71
Kazni in odškodnine	180.060	107.076	168
Drugi operativni odhodki	4.994.882	5.706.016	88
Skupaj	19.206.261	21.243.902	90

Izdatki za *pisarniški in splošni material ter storitve* so se v letu 2012 glede na leto poprej povečali za 25 odstotkov predvsem zaradi izvajanja aktivnosti pri prenovi informacijske podpore uporabnikom ter drugačne dinamike plačil povračila za delo ZZZS za opravljanje prijavno-odjavne službe⁸⁰ in višjih cen storitev prijav in odjav. Izdatki so se nanašali predvsem na:

- stroške pisarniškega materiala in storitev (295.096 evrov),
- povračilo za delo ZZZS – za opravljene storitve prijavno-odjavnih in drugih del (961.490 evrov),
- čistilni material in storitve (310.410 evrov),
- storitve varovanja zgradb in prostorov (497.536 evrov),
- založniške in tiskarske storitve ter stroške fotokopiranja (337.747 evrov),
- časopise, revije, knjige in strokovno literaturo (46.802 evra),
- računalniške storitve (134.449 evrov),
- storitve informacijske podpore uporabnikom (701.967 evrov) in
- drug splošni material in storitve (26.918 evrov).

Izdatki za *posebni material in storitve* (17.291 evrov) so se v letu 2012 glede na leto poprej znižali predvsem zaradi nižjih stroškov zdravstvenih pregledov zaposlenih (10.829 evrov) po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu⁸¹.

Izdatki za *energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije* (7.532.125 evrov) so se v letu 2012 glede na leto poprej znižali za 17,5 odstotka predvsem zaradi nižjih poštnih stroškov pošiljanja obvestil o nakazilih upokojencem, ker je svet zavoda odločil, da se obvestila pošiljajo samo ob spremembi zneska nakazila in

⁸⁰ V letu 2011 je bilo plačanih 11 obrokov, v letu 2012 pa 13 obrokov.

⁸¹ Uradni list RS, št. 43/11.

ne več mesečno, ter nižjih poštnih stroškov za dostavo gotovine (denarnih nakaznic) zaradi manjšega števila prejemnikov pokojnin in drugih dajatev prek poštne dostave. Izdatki so se nanašali na:

- električno in drugo energijo (330.006 evrov),
- porabo kuriv in stroške ogrevanja (188.913 evrov),
- vodo in komunalne storitve (23.936 evrov),
- odvoz smeti (27.142 evrov),
- telefon, faks, elektronsko pošto (191.014 evrov),
- poštne stroške za dostavo denarnih dajatev – denarne nakaznice (4.891.663 evrov),
- druge poštne stroške – dostava upokojenskih kartic (198.173 evrov),
- druge poštne stroške – obvestila upokojencem (659.096 evrov) in
- poštino in kurirske storitve (1.022.182 evrov).

Prevozni stroški in storitve (132.792 evrov) so se nanašali predvsem na stroške goriv in maziv za prevozna sredstva (17.340 evrov), vzdrževanje in popravila vozil (36.804 evre), zavarovalne premije za motorna vozila (18.895 evrov) ter druge prevozne in transportne stroške (56.288 evrov). Stroški so se v primerjavi z letom poprej povečali za 24 odstotkov predvsem zaradi selitve v nove prostore v OE Nova Gorica.

Med *izdatki za službena potovanja* (60.225 evrov) so bili najvišji stroški prevoza v državi – kilometrina (35.720 evrov), ki so nastali predvsem zaradi službenih prevozov izvedencev in revizorjev.

Izdatki za *tekoče vzdrževanje* (1.286.018 evrov) so bili v primerjavi z letom poprej višji za 19,6 odstotka predvsem zaradi višje pogodbene vrednosti vzdrževanja komunikacijske opreme, ki je glede na prej veljavno pogodbo razširila predmet vzdrževanja z dodatno nabavljeno opremo. Izdatki so se nanašali predvsem na vzdrževanje:

- licenčne programske opreme (230.149 evrov),
- komunikacijske opreme (341.687 evrov),
- druge opreme – predvsem mikrofilmskih naprav (187.363 evrov),
- poslovnih objektov (129.142 evrov),
- strojne računalniške opreme (174.953 evrov).

Med izdatki za *poslovne najemnine in zakupnine* (1.632.270 evrov) so bili v letu 2012 izkazani predvsem izdatki za najem programske računalniške opreme (1.177.707 evrov). V primerjavi z letom poprej so bili ti izdatki za 36,3 odstotka nižji, ker je zavod odkupil del IBM programske opreme za strežnike in delovne postaje in tako od 1. 7. 2012 nima več stroškov najema te opreme. Med tovrstne izdatke spadajo tudi najemnine komunikacijske opreme in podatkovnih vodov (258.166 evrov), najemnine in zakupnine za poslovne in druge objekte (25.781 evrov), nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (64.803 evre) ter druge najemnine, zakupnine in licenčnine (105.813 evrov).

Zavod je v letu 2012 izdatke za *kazni in odškodnine* izkazal v znesku 180.060 evrov, kar je za 68,2 odstotka več kot v letu poprej. Odškodnine so se nanašale predvsem na odškodnine po 276. členu ZPIZ-1⁸² (174.650 evrov), ki jih je zavod izplačal tožečim strankam po pravnomočnih sodbah.

⁸² Zavod odgovarja za škodo, ki jo povzroči zavarovancu pri opravljanju ali v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti, v skladu z določbami zakona o obligacijskih razmerjih.

Med *drugimi operativnimi odhodki* (4.994.882 evrov) so bila v letu 2012 izkazana predvsem plačila avtorskih honorarjev v znesku 1.826.520 evrov ter storitev plačilnega prometa – UJP v znesku 1.698.873 evrov. Avtorski honorarji so bili plačani izvedencem za delo v invalidskih komisijah in so bili v primerjavi z letom poprej nižji za 19,8 odstotka zaradi nižje vrednosti bruto točke od 1. 6. 2012⁸³ ter manjšega števila izvedenskih mnenj. Ostali drugi operativni odhodki so:

- plačila bančnih storitev (361.839 evrov),
- stroški sodišč v sodnih postopkih (271.406 evrov),
- plačila za delo prek študentskega servisa (140.402 evra),
- sodni stroški – storitve odvetnikov, notarjev, sodnih tolmačev (123.273 evrov),
- izdatki za strokovna izobraževanja zaposlenih (75.869 evrov),
- izdatki za sejnine udeležencem sveta zavoda (32.253 evrov),
- plačila po podjemnih pogodbah (45.948 evrov) in
- ostali operativni odhodki (374.932 evrov).

2.4.7 Tekoči transferi

Teoči transferi so v letu 2012 predstavljali 99,1 odstotka celotnih odhodkov zavoda. V primerjavi z letom poprej so se zmanjšali za 1,7 odstotka zaradi določb ZUJF in s tem zmanjšanja oziroma neizplačila letnega dodatka in zmanjšanja nekaterih pokojnin in drugih dajatev. Največji del tekočih transferov predstavljajo transferi posameznikom in gospodinjstvom (92 odstotkov).

Tabela 31: Tekoči transferi

Teoči transferi	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	4.431.321.877	4.515.364.085	98
Transferi neprofitnim organizacijam	875.459	790.803	111
Drugi teoči domači transferi	370.872.699	375.006.712	99
Teoči transferi v tujino	2.910.986	76.661	3797
Skupaj	4.805.981.021	4.891.238.261	98

⁸³ Znižanje vrednosti bruto točke je skladno z znižanjem plač zaposlenih zavoda na podlagi ZUJF.

2.4.7.1 Transferi posameznikom in gospodinjstvom

Tabela 32: Transferi posameznikom in gospodinjstvom

Transferi posameznikom in gospodinjstvom	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Transferi za zagotavljanje socialne varnosti	114.748.585	204.472.680	56
Pokojnine	4.147.984.512	4.138.414.313	100
Nadomestila plač	168.566.976	172.440.469	98
Štipendije	15.659	18.531	85
Drugi transferi posameznikom	6.145	18.092	34
Skupaj	4.431.321.877	4.515.364.085	98

2.4.7.1.1 Transferi za zagotavljanje socialne varnosti

Transferi za zagotavljanje socialne varnosti so bili v letu 2012 glede na leto poprej nižji za 44 odstotkov zaradi začetka uporabe ZSVarPre-A⁸⁴, na podlagi katerega sta se pravici do državne pokojnine in varstvenega dodatka preoblikovali v novi pravici s področja socialnega varstva, in znižanja povprečnega števila uživalcev dodatka za pomoč in postrežbo. Zavod med temi transferi izkazuje:

- varstvene dodatke k starostnim (86.158 evrov), invalidskim (60.774 evrov) in družinskim (34.596 evrov) pokojninam,
- dodatek za pomoč in postrežbo (75.559.446 evrov),
- nadomestila za telesno okvaro (35.721.020 evrov),
- dodatke k pokojninam, uveljavljenim v drugih državah naslednicah Socialistične federativne republike Jugoslavije (3.062.568 evrov),
- dodatke do minimalne pokojnine, nakazane v tujino (121.754 evrov) in
- državne pokojnine (10.845 evrov), varstveni dodatek po Uredbi sveta Evropske gospodarske skupnosti⁸⁵ (10.668 evrov) in preživnine (80.756 evrov).

Državne pokojnine in varstveni dodatek k posameznim vrstam pokojnin, izkazani v letu 2012, se nanašajo na izplačila upravičencem za nazaj.

⁸⁴ Uporablja se od 1. 1. 2012.

⁸⁵ Št. 1408/71 z dne 14. 6. 1971.

2.4.7.1.2 Pokojnine

Tabela 33: Pokojnine

Pokojnine	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Starostne pokojnine	2.927.900.812	2.850.938.448	103
Invalidske pokojnine	486.692.059	498.729.605	98
Družinske in vdovske pokojnine	443.451.357	448.651.524	99
Pokojnine po Zakonu o starostnem zavarovanju kmetov	3.368.933	4.226.729	80
Vojaške pokojnine	31.049.004	36.211.201	86
Pokojnine, uveljavljene v drugih državah naslednicah Socialistične federativne republike Jugoslavije	10.315	40.708	25
Pokojnine, nakazane v druge države naslednice Socialistične federativne republike Jugoslavije	141.433.319	135.012.530	105
Pokojnine, nakazane v tujino, druge pokojnine	25.267.974	24.488.582	103
Letni dodatek upokojencev	88.810.739	140.114.986	63
Skupaj	4.147.984.512	4.138.414.313	100

Odhodki za *pokojnine* so v primerjavi z letom 2011 višji za 9.570.199 evrov (0,2 odstotka) predvsem zaradi višjih odhodkov za starostne pokojnine, pokojnine, nakazane v druge države naslednice Socialistične federativne republike Jugoslavije, pokojnine, nakazane v tujino, in višje rasti povprečnega števila uživalcev. V letu 2012 je bilo povprečno 585.408 uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja oziroma 2,7 odstotka več kot leto poprej. Zavod je izplačeval tudi 4.154 vojaških pokojnin, akontacij pokojnin in pokojnin po Zakonu o starostnem zavarovanju kmetov⁸⁶.

V povprečju je število zavarovancev od leta 2006 do leta 2008 raslo hitreje kot število upokojencev, v letu 2008 je bilo doseženo najvišje povprečno število zavarovancev do tedaj (904.084). V obdobju od leta 2009 do leta 2012 se je število zavarovancev zmanjševalo, v letu 2012 jih je bilo 855.542. Razmerje med zavarovanci in upokojenci iz obveznega zavarovanja se je zmanjšalo z 1,60 v letu 2010, na 1,53 v letu 2011 oziroma na 1,46 v letu 2012. Povprečna mesečna pokojnina (brez akontacije dohodnine⁸⁷), izplačana v obdobju od januarja do decembra 2012, je znašala 567 evrov in je bila v primerjavi z letom poprej nižja za odstotek.

Največji delež med pokojninami predstavljajo starostne (70,6 odstotka) in invalidske pokojnine (11,7 odstotka). V primerjavi z letom poprej se je povečalo povprečno število uživalcev starostnih pokojnin za 15.379 (3,98 odstotka) in vdovskih pokojnin za 3.207 (8,3 odstotka). Povprečno število uživalcev invalidskih pokojnin se je zmanjšalo za 835, družinskih pokojnin za 2.340, zato so bili nižji tudi odhodki za družinske, kmečke in vojaške pokojnine.

⁸⁶ Uradni list SRS, št. 13/72, 26/73, 45/73, 29/75, 14/77, 30/79.

⁸⁷ V letu 2012 so bile obdavčene pokojnine nad 1.070 evrov (z upoštevanjem splošne in pokojninske olajšave).

Tabela 34: Povprečno število užívalcev glede na vrsto pokojnine v obdobju od leta 2009 do leta 2012

Vrsta pokojnine	Leto 2009	Leto 2010	Leto 2011	Leto 2012
Starostna pokojnina	354.270	368.615	386.263	401.642
Delna starostna pokojnina	244	267	352	398
Invalidska pokojnina	92.123	91.051	90.219	89.384
Družinska pokojnina	59.699	57.097	54.409	52.069
Vdovska pokojnina	32.119	35.531	38.708	41.915
<i>Skupaj I</i>	<i>538.455</i>	<i>552.561</i>	<i>569.951</i>	<i>585.408</i>
Vojaška pokojnina	3.550	3.394	3.248	3.082
Pokojnine po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov	2.087	1.714	1.350	1.067
Akontacije pokojnin	168	126	11	5
<i>Skupaj II</i>	<i>5.805</i>	<i>5.234</i>	<i>4.609</i>	<i>4.154</i>

Opomba: Skupaj I – pokojnine iz obveznega zavarovanja, Skupaj II – pokojnine po posebnih zakonih in predpisih zunaj sistema obveznega zavarovanja.

Vir: podatki zavoda.

ZPIZ-1 zagotavlja prejemnikom pokojnin⁸⁸ ter nekaterih nadomestil iz invalidskega zavarovanja enkrat letno pravico do letnega dodatka. V letu 2012 je bilo število prejemnikov letnega dodatka (398.400) zaradi uveljavitve ZUJF precej nižje kot leto poprej (599.942). Upravičenci do letnega dodatka so bili le tisti, katerih pokojnina oziroma nadomestilo iz invalidskega zavarovanja v juliju 2012 ni presegla 622 evrov. Letni dodatek je bil v letu 2012 izplačan (skupaj z julijskimi pokojninami) v treh različnih zneskih: najnižjega (166 evrov) je prejelo 110.631 prejemnikov, srednjega (223,56 evra) 110.687 prejemnikov ter višjega (367,95 evra) 95.510 prejemnikov. Sorazmerni del letnega dodatka je prejelo 81.572 prejemnikov.

2.4.7.1.3 Nadomestila plač

Nadomestila plač iz invalidskega zavarovanja so v letu 2012 znašala 168.566.976 evrov. V primerjavi z letom 2011 so bila nižja za 2,2 odstotka zaradi nižje glavne postavke v okviru nadomestil iz invalidskega zavarovanja (za čas čakanja na razporeditev na drugo delovno mesto) in kot posledica zmanjšanja povprečnega števila upravičencev do posameznih vrst nadomestil. To so nadomestila:

- za čas čakanja na razporeditev na drugo delovno mesto (61.547.273 evrov),
- zaradi dela s skrajšanim delovnim časom – delna invalidska pokojnina (41.375.205 evrov),
- za invalidnost (32.050.020 evrov),
- zaradi dela s skrajšanim delovnim časom (18.432.641 evrov),
- zaradi manjše plače na drugem delovnem mestu (12.135.203 evre),

⁸⁸ Razen tistim, ki so pridobili pravico kot zavarovanci za ožji obseg pravic, in upravičencem do pokojnin po prejšnjem Zakonu o starostnem zavarovanju kmetov.

- za čas poklicne rehabilitacije (1.876.264 evrov),
- začasno nadomestilo (810.124 evrov) in
- kratkoročne invalidske dajatve, uveljavljene v Republiki Sloveniji in nakazane v države naslednice Socialistične federativne republike Jugoslavije (340.246 evrov).

Tabela 35: Povprečno število uživalcev pravic iz invalidskega zavarovanja v obdobju od leta 2009 do leta 2012

Vrsta nadomestila	Leto 2009	Leto 2010	Leto 2011	Leto 2012
Za čas čakanja na drugo ustrezno zaposlitev, za čas poklicne rehabilitacije	15.427	14.502	13.469	12.358
Zaradi dela s skrajšanim delovnim časom	6.158	5.235	4.643	4.266
Zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu	8.859	7.433	6.126	5.310
Delna invalidska pokojnina	9.113	10.083	10.764	11.836
Začasno nadomestilo	188	253	322	398
Nadomestilo za invalidnost	11.297	12.396	13.252	14.316
Skupaj	51.042	49.902	48.576	48.484

Vir: podatki zavoda.

2.4.7.2 Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam

Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam so bili v letu 2012 izkazani v znesku 875.459 evrov in so bili glede na leto poprej višji za 11 odstotkov predvsem zaradi višjih izdatkov za poklicno rehabilitacijo delovnih invalidov ter sofinanciranja programov usposabljanja delovnih invalidov. Nanašali so se na plačila javnim zavodom ali zasebnim institucijam za stroške šolanja in usposabljanja invalidov za delo (516.908 evrov), potne stroške in stroške nastanitve (138.790 evrov), stroške storitev izvajalcev s področja poklicne rehabilitacije (76.690 evrov), sofinanciranje programov usposabljanja delovnih invalidov (68.285 evrov), stroške učnih pripomočkov (37.536 evrov) ter stroške adaptacij in prilagoditev delovnih mest (37.250 evrov).

2.4.7.3 Drugi tekoči domači transferi

Zavod je med *drugimi tekočimi domačimi transferi* (transferi v sklade socialnega zavarovanja) izkazal plačila prispevkov ZZZS za obvezno zdravstveno zavarovanje upokojencev in od nadomestil plač iz invalidskega zavarovanja⁸⁹, ki so v letu 2012 znašali 370.872.699 evrov, kar je odstotek manj kot leto poprej. V marcu 2012 je bila objavljena nekoliko nižja povprečna letna stopnja davka in prispevkov (1,54416), ki je vplivala na znižanje količnika za izračun bruto vrednosti pokojnin in nadomestil. Zaradi nižje osnove za obračun je ustrezno nižje tudi plačilo navedenega prispevka v primerjavi z letom poprej.

⁸⁹ Zavod za upokojence plačuje obvezno zdravstveno zavarovanje v višini 5,96 odstotka oziroma 6,56 odstotka od bruto vrednosti pokojnine.

2.4.7.4 Tekoči transferi v tujini

Zavod je v letu 2012 izkazal 2.910.986 evrov *tekočih transferov v tujino* oziroma za 2.834.325 evrov več kot leto poprej. Nanašali so se na prenos pokojninskih pravic iz Republike Slovenije v sistem Evropske unije na podlagi zakona o prenosu pokojninskih pravic, sprejetega leta 2010. Pravice na tej podlagi je v letu 2012 uveljavilo 67 zavarovancev (leto poprej trije). Osebe, ki se zaposlijo pri institucijah, organih, uradih ali agencijah Evropske unije in so upravičene do prenosa kapitalizirane vrednosti pokojninskih pravic⁹⁰, od zavoda zahtevajo prenos njihovih pokojninskih pravic v sistem Evropske unije⁹¹.

2.4.8 Investicijski odhodki

Tabela 36: Investicijski odhodki

Investicijski odhodki	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
Nakup zgradb in prostorov	332.569	2.109.160	16
Nakup opreme	452.133	2.766.976	16
Nakup drugih osnovnih sredstev	13.560	4.576	296
Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	106.213	7.857	-
Investicijsko vzdrževanje in obnove	117.953	231.045	51
Nakup zemljišč in naravnih bogastev	61	3.325	2
Nakup nematerialnega premoženja	2.279.205	142.570	-
Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	11.416	0	-
Skupaj	3.313.110	5.265.509	63

Investicijski odhodki so se v letu 2012 v primerjavi z letom poprej zmanjšali za 37 odstotkov predvsem zaradi manjših nakupov poslovnih prostorov in opreme.

⁹⁰ Kapitalizirano vrednost pokojninskih pravic predstavlja valorizirana vsota prispevkov, plačanih v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Republiki Sloveniji do nastopa zaposlitve pri institucijah Evropske unije, ter sredstva na računu zavarovanca iz obveznega in prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v Republiki Sloveniji.

⁹¹ Upravičenec, ki je že opravil prenos pokojninskih pravic iz Republike Slovenije v pokojninski sistem Evropske unije, lahko ponovno opravi prenos nazaj v pokojninski sistem Republike Slovenije (vrnjena prenosna vrednost). Upravičenec ponovno pridobi pravice, ki jih je imel pred prenosom (zavarovalna doba, plače, ki se upoštevajo od osnove za odmero pokojnine), pridobi pa tudi zavarovalno dobo za obdobje zaposlitve pri institucijah Evropske unije.

Investicijski odhodki za *nakup zgradb in prostorov* so se nanašali predvsem na nakup poslovnih prostorov Izpostave Trbovlje (220.445 evrov) ter plačilo zadnjega obroka nakupa poslovnih prostorov OE Nova Gorica (92.077 evrov).

Zavod je v letu 2012 izkazal 452.133 evrov investicijskih odhodkov za *nakup opreme*, kar je za 84 odstotkov manj kot v letu poprej. V letu 2012 je zavod kupil naslednjo opremo:

- pisarniško opremo in pohištvo (121.421 evrov),
- strojno računalniško opremo (132.504 evre),
- strežnike in diskovne sisteme (76.788 evrov),
- opremo za tiskanje in razmnoževanje (15.980 evrov),
- aktivno mrežno in komunikacijsko opremo (71.897 evrov),
- pasivno mrežno in komunikacijsko opremo (12.714 evrov) ter
- drugo opremo in napeljave (20.829 evrov).

Nakup nematerialnega premoženja se je nanašal predvsem na nakup IBM programske opreme za strežnike in delovne postaje (1.698.794 evrov), ki jo je zavod v prvi polovici leta 2012 imel v najemu, ter na nakup Microsoft programske opreme (247.219 evrov).

2.5 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

V izkazu računa finančnih terjatev in naložb se izkazujejo vsa prejeta sredstva od vrnjenih posojil, od prodaje kapitalskih vlog in vsa sredstva danih posojil ter za nakup kapitalskih naložb. Zavod je v letu 2012 prejela vračila danih posojil izkazal v znesku 97.635 evrov, nanašala so se na dana stanovanjska posojila zaposlenim zavoda. V primerjavi z letom poprej so bila vračila manjša za 55.289 evrov. Zavod tudi v letu 2012 posojil ni dajal (nazadnje leta 1999).

Tabela 37: Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
<i>Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev</i>	97.635	152.924	64
Prejeta vračila danih posojil	97.635	152.924	64
<i>Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev</i>	0	0	-
Prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalskih deležev	97.635	152.924	64

Vir: izkaz računa finančnih terjatev in naložb od 1. 1. do 31. 12. 2012.

2.6 Izkaz računa financiranja

V izkazu računa financiranja so predstavljeni podatki o povečanju sredstev na računu v znesku 97.635 evrov. Znesek predstavlja razliko med prejetimi in danimi posojili ter spremembe kapitalskih deležev, izkazane v računu finančnih terjatev in naložb, ker presežka prihodkov nad odhodki v letu 2012 zavod ni izkazal, tako kot ni bilo neto zadolževanja.

Tabela 38: Izkaz računa financiranja

Izkaz računa financiranja	Leto 2012 v evrih	Leto 2011 v evrih	Indeks 12/11
<i>Zadolževanje</i>	0	0	-
Domače zadolževanje	0	0	-
<i>Odplačila dolga</i>	0	0	-
Odplačila domačega dolga	0	0	-
<i>Neto zadolževanje</i>	0	0	-
Povečanje sredstev na računih	97.635	152.924	64

Vir: izkaz računa financiranja zavoda od 1. 1. do 31. 12. 2012.

3. PRAVILNOST POSLOVANJA V LETU 2012

3.1 Obrazložitev revizije

Pri reviziji pravilnosti poslovanja zavoda smo preverjali skladnost poslovanja s predpisi in usmeritvami na naslednjih področjih:

- obračunavanje in izplačevanje plač in drugih izdatkov zaposlenim,
- obračunavanje in izplačevanje tekočih transferov,
- izvajanje postopkov javnega naročanja ter
- opravljanje storitev na podlagi avtorskih in podjemnih pogodb.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju plač in drugih izdatkov zaposlenim smo upoštevali predpise, ki urejajo posamezno področje. Pri tem smo izhajali iz določb Zakona o sistemu plač v javnem sektorju⁹² (v nadaljevanju: ZSPJS), Zakona o javnih uslužbencih⁹³, Zakona o delovnih razmerjih⁹⁴ (v nadaljevanju: ZDR), Zakona o interventnih ukrepih⁹⁵, Zakona o dodatnih interventnih ukrepih za leto 2012⁹⁶, ZUJF, Kolektivne pogodbe za javni sektor⁹⁷ (v nadaljevanju: KPJS), Kolektivne pogodbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije⁹⁸ (v nadaljevanju: KPZPIZ) in Kolektivne pogodbe za dejavnost obvezne socialne varnosti – tarifni del⁹⁹, Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest¹⁰⁰ (v nadaljevanju: pravilnik o sistemizaciji) ter Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov¹⁰¹ ter drugih podzakonskih predpisov za področje plač in drugih prejemkov zaposlenih.

Pravilnost tekočih transferov smo presojali na podlagi ZPIZ-1, ZMEPIZ, ZUJF ter drugih predpisov, ki urejajo to področje. Preverili smo, ali so bile pravice iz sistema obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja dodeljene na pravilen način, dejanskim upravičencem in izplačane v pravilnem znesku v skladu s predpisi ter ali zavod v matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki so pravico pridobili v letu 2012, vodi z zakonom predpisane podatke. Preverili

⁹² Uradni list RS, št. 108/09-UPB13, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10.

⁹³ Uradni list RS, št. 63/07-UPB3, 65/08.

⁹⁴ Uradni list RS, št. 42/02, 103/07.

⁹⁵ Uradni list RS, št. 94/10.

⁹⁶ Uradni list RS, št. 110/11, 43/12.

⁹⁷ Uradni list RS, št. 57/08.

⁹⁸ Prečiščeno besedilo z dne 22. 11. 2000 in spremembe ter dopolnitve: Aneks št. 7 z dne 18. 9. 2001, Aneks št. 8 z dne 19. 5. 2008, Aneks št. 9 z dne 25. 3. 2009 in Aneks št. 10 z dne 19. 6. 2012.

⁹⁹ Uradni list RS, št. 60/08.

¹⁰⁰ Z dne 9. 7. 2008 s spremembami in dopolnitvami z dne 11. 6. 2010 in z dne 30. 11. 2011.

¹⁰¹ Uradni list RS, št. 87/97, 9/98, 48/01.

smo tudi, na kakšen način je zavod upošteval izvajanje določb 143. člena ZUJF glede usklajevanja pokojnin in drugih nadomestil ter prejemkov.

Pravilnost poslovanja na področju drugih tekočih transferov¹⁰² smo preverili hkrati s preizkušanjem podatkov iz računovodskih izkazov (povezava s točko 2.4.7 tega poročila).

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju javnega naročanja blaga, storitev in osnovnih sredstev smo upoštevali določbe Zakona o javnem naročanju¹⁰³ (v nadaljevanju: ZJN-2) in Pravilnika o postopku za naročanje, nabavo, prevzem in predajo blaga, storitev ter gradnje v zavodu¹⁰⁴.

Pri storitvah na podlagi avtorskih in podjemnih pogodb smo preverjali predvsem, ali so bile sklenjene v skladu z določili ZDR in ZUJF.

3.2 Plače in drugi izdatki za zaposlene

Stroški za plače in druge izdatke zaposlenim so v letu 2012 znašali 19.372.594 evrov in so se v primerjavi z letom poprej zmanjšali za 3,5 odstotka (povezava s točko 2.4.6.1 tega poročila).

3.2.1 Premestitve na drugo delovno mesto – analiza

V letu 2012 je zavod na drugo delovno mesto premestil 54 javnih uslužbencev, od teh se je 46 javnim uslužbencem plača povečala, osmim javnim uslužbencem pa znižala. Med javnimi uslužbenci, ki se jim je plača povečala, je bilo 28 premeščenih za nedoločen čas in 18 za določen čas.

11 javnim uslužbencem se je plača povečala za en plačni razred in osmim za dva plačna razreda. Vsi javni uslužbenci, ki se jim je plača povečala za štiri do šest plačnih razredov, so bili premeščeni na delovno mesto, ki je uvrščeno v višji tarifni razred. Najpogostejši razlog za premestitev je bila potreba po opravljanju zahtevnejših nalog v istem oddelku oziroma službi¹⁰⁵ (26 javnih uslužbencev), sledita premestitev v drugo OE in nadomestitev vodje oddelka (ki je bila prerazporejena na drugo delovno mesto v drug oddelek).

Javnim uslužbencem, ki so bili premeščeni za določen čas, se je plača povečala od enega do deset plačnih razredov, od tega petim javnim uslužbencem za dva plačna razreda in štirim javnim uslužbencem za tri plačne razrede. V sedmih primerih so bili javni uslužbenci premeščeni na delovno mesto, ki je uvrščeno v višji tarifni razred. Med njimi je tudi javni uslužbenec, ki se mu je plača povečala za deset plačnih razredov, ker je bil premeščen z delovnega mesta v V. tarifnem razredu na delovno mesto v VII/1 tarifnem razredu. Najpogostejša razloga za premestitev javnih uslužbencev sta bila prehod znotraj OE oziroma iz Centrale na OE zaradi povečanega obsega dela na področju matične evidence (sedem javnih uslužbencev) in

¹⁰² Transferi za zagotavljanje socialne varnosti, transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam, drugi transferi posameznikom in tekoči transferi v tujino.

¹⁰³ Uradni list RS, št. 128/06, 16/08, 19/10, 18/11, 90/12.

¹⁰⁴ Sprejel generalni direktor 1. 3. 2011 ter spremembe in dopolnitve z dne 24. 12. 2012.

¹⁰⁵ Praviloma premestitev na delovno mesto za eno stopnjo višje, na primer s svetovalca področja II na svetovalca področja I.

nadomestitev vodje oddelka oziroma službe (sedem javnih uslužbencev¹⁰⁶). Štirje javni uslužbenci zaradi zahtev delovnega procesa opravljajo zahtevnejše naloge v istem oddelku oziroma službi.

V letu 2012 se je osmim javnim uslužbencem ob premestitvi na drugo delovno mesto plača znižala od enega do sedem plačnih razredov. Večina javnih uslužbencev je bila premeščena za nedoločen čas, le dva za določen čas. Vsi javni uslužbenci so bili premeščeni v drugo organizacijsko enoto (med ali znotraj OE/Centrale), od tega štirje na lastno željo, trije zaradi zahtev delovnega procesa v oddelku za matično evidenco in prispevke na OE, enemu pa je potekla začasna prerazporeditev in se je vrnil na prejšnje delovno mesto.

V prvi polovici leta 2012 je bilo premeščenih 24 javnih uslužbencev, v drugi polovici leta 30, od tega največ (11 javnih uslužbencev) decembra.

Ocenjujemo, da so se v letu 2012 sredstva za osnovne plače zaradi premestitev na druga delovna mesta v zavodu povečala najmanj za 17.192 evrov. V znesku je upoštevano povečanje plače 46 javnim uslužbencem v skupnem znesku 28.364 evrov¹⁰⁷ in zmanjšanja osnovne plače osmim javnim uslužbencem v skupnem znesku 11.172 evrov.

Pojasnilo zavoda

V letu 2012 je pred uvedbo ZUJF in zaradi ZUJF prišlo do nenapovedanih upokožitev zaposlenih (do leta 2012 povprečno do 20 letno, v tem letu pa celo 35 zaposlenih). Takšen kadrovski izpad je bilo treba za nemoteno izvajanje delovnega procesa in zahtev ZUJF ter ZPIZ-2 nujno premostiti. Zaposleni, ki so se upokojevali, so zasedali višje vrednotena delovna mesta in imeli v povprečju devet plačnih razredov napredovanj. Zaposleni, ki so bili razporejeni na tako izpraznjena delovna mesta, so že ob razporeditvi zasedli nižje vrednotena delovna mesta z manj razredi napredovanj (zaradi stroškovnega vidika, kariernega napredka in podobnih razlogov).

3.2.2 Izpolnjevanje pogojev za zasedbo delovnega mesta

V prvem odstavku 20. člena ZDR je določeno, da mora delavec, ki sklene pogodbo o zaposlitvi, izpolnjevati predpisane, s kolektivno pogodbo ali splošnim aktom delodajalca določene, zahtevane in objavljene pogoje za opravljanje dela oziroma pogoje, ki jih določi delodajalec.

3.2.2.a V dveh primerih smo ugotovili, da je zavod z javnima uslužbencema sklenil pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto, za katero nista izpolnjevala pogoja zahtevane izobrazbe, in s tem ravnal v nasprotju s prvim odstavkom 20. člena ZDR:

- javna uslužbenka s končano visokošolsko strokovno izobrazbo (VII/1) je bila oktobra 2012 za določen čas za dobo enega leta razporejena na delovno mesto samostojni svetovalec III, ki je v skladu s pravilnikom o sistemizaciji uvrščeno v VII/2 tarifni razred;

Ukrep zavoda

Javna uslužbenka je 1. 7. 2014 pridobila naziv magistrica znanosti.

¹⁰⁶ Od sedmih javnih uslužbencev na delovnem mestu vodja oddelka/službe so se trije upokožili, dva sta prekinila delovno razmerje v zavodu, ena uslužbenka je na porodniškem dopustu, enega uslužbenca so zaradi zdravstvenih razlogov premestili na drugo delovno mesto.

¹⁰⁷ Od tega 10.507 evrov zaradi premestitev za nedoločen čas.

- javni uslužbenec s končano srednješolsko izobrazbo je bil decembra 2012 razporejen na delovno mesto svetovalec področja III, ki je v skladu s pravilnikom o sistemizaciji uvrščeno v VII/2 tarifni razred.

Pojasnilo zavoda

Obe premestitvi sta bili izvedeni zaradi zahtev delovnega procesa z namenom obranitve ključnega kadra zavoda oziroma posebnih znanj. Zaradi nižje stopnje izobrazbe od zahtevane je bila javnima uslužbencema v skladu s 14. členom ZSPJS osnovna plača ustrezno zmanjšana.

3.2.3 Osnovna plača ob premestitvi na drugo delovno mesto

Plača je sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dodatkov. V skladu z drugim odstavkom 3. člena ZSPJS se plačni razred in druge sestavine plače v skladu z ZSPJS, predpisi in drugimi akti, izdanimi na njihovi podlagi, ter kolektivnimi pogodbami določi s pogodbo o zaposlitvi. Osnovna plača javnega uslužbenca je v skladu s prvim odstavkom 9. člena ZSPJS določena s plačnim razredom, v katerega je uvrščeno delovno mesto, na katerega je javni uslužbenec razporejen oziroma ga je pridobil z napredovanjem.

3.2.3.a Ugotovili smo, da je zavod v dveh primerih ravnal v nasprotju s prvim odstavkom 20. člena ZSPJS, ker je javnima uslužbencema ob premestitvi na drugo delovno mesto v nižjem ali istem tarifnem razredu določil večje število plačnih razredov napredovanja, kot sta jih dosegla na prejšnjem delovnem mestu:

- Javna uslužbenka je bila ob prevedbi razporejena na delovno mesto strokovni svetovalec II in uvrščena za šest plačnih razredov višje od plačnega razreda delovnega mesta. Novembra 2009 je bila premeščena na drugo delovno mesto v isti tarifni skupini (vodja oddelka III) in uvrščena za sedem plačnih razredov višje od plačnega razreda delovnega mesta, kar je za plačni razred previsoko, saj bi v skladu s prvim odstavkom 20. člena ZSPJS lahko obdržala število že doseženih plačnih razredov napredovanja na prejšnjem delovnem mestu (v tem primeru šest plačnih razredov), zavod pa jo je ob premestitvi uvrstil še za dodatni plačni razred višje. Nepravilno določen dodatni plačni razred je bil upoštevan pri premestitvi junija 2012 na delovno mesto strokovni svetovalec II, ko je bila javna uslužbenka uvrščena v 35. namesto v 34. plačni razred.
- Javni uslužbenec je bil ob prevedbi razporejen na delovno mesto samostojni svetovalec I in uvrščen za šest plačnih razredov višje od plačnega razreda delovnega mesta. Januarja 2009 je bil premeščen na drugo delovno mesto v isti tarifni skupini (svetovalec področja II) in uvrščen za sedem plačnih razredov višje od plačnega razreda delovnega mesta, kar je v nasprotju s prvim odstavkom 20. člena ZSPJS, saj ob premestitvi javni uslužbenec lahko obdrži število že doseženih plačnih razredov napredovanja na prejšnjem delovnem mestu (v tem primeru šest plačnih razredov), zavod pa ga je uvrstil še za dodatni plačni razred višje. Nepravilno določen dodatni plačni razred je bil upoštevan tudi pri naslednjih dveh premestitvah na drugo delovno mesto, in sicer marca 2010 na delovno mesto svetovalec področja II (uvrščen v 42. namesto v 41. plačni razred) in decembra 2012 na delovno mesto svetovalec področja I (uvrščen v 43. namesto v 42. plačni razred).

Ocenjujemo, da je zavod zaradi navedenih nepravilnosti v letu 2012 obračunal in izplačal za 2.019 evrov preveč osnovne plače in dodatka za delovno dobo.

Ukrepi zavoda

Zavod je junija 2014 z javnima uslužbencema sklenil novo pogodbo o zaposlitvi in ju uvrstil v pravilni plačni razred. Javna uslužbenca sta 18. 7. 2014 podpisala dogovor o vračilu preveč izplačanih plač v obdobju od avgusta 2013 do maja 2014 v znesku 375,12 evra neto oziroma 497,79 evra neto, ki ga bosta vrnila v petih zaporednih mesečnih obrokih.

3.2.4 Odprava tretje četrtine plačnih nesorazmerij

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je odločilo¹⁰⁸, da neizplačevanje tretje četrtine odprave plačnih nesorazmerij v obdobju od 1. 10. 2010 do 31. 5. 2012 predstavlja kršitev 50. člena KPJS. V obrazložitvi sodbe je zapisalo, da je odprava tretje četrtine plačnih nesorazmerij zapadla v izplačilo s 1. 10. 2010 oziroma ob izplačilu plače za oktober 2010, Aneks št. 4 h KPJS¹⁰⁹, ki je preložil izplačilo odprave tretje četrtine plačnih nesorazmerij, pa je predstavljal nedopusten poseg v že pridobljene pravice javnih uslužbencev. Zavod je ravnal v skladu z navodili ministrstva¹¹⁰, ki je bilo pristojno za javno upravo, naj se pri obračunu plač za oktober osnovne plače javnih uslužbencev obračunajo in izplačajo brez tretje četrtine odprave nesorazmerij.

3.2.5 Dodatek za delovno dobo in jubilejna nagrada

Dodatek za delovno dobo je določen v 25. členu ZSPJS kot del plače, s katerim se vrednotijo delovne izkušnje, pridobljene v obdobjih opravljanja dela v delovnem razmerju in opravljanja samostojne dejavnosti doma ali v tujini. V skladu s 35. členom KPJS pripada dodatek v višini 0,33 odstotka od osnovne plače za vsako zaključeno leto delovne dobe ter se javnim uslužbenkam poveča za 0,10 odstotka za vsako zaključeno leto delovne dobe nad 25 let. Jubilejna nagrada se v skladu z 31. členom KPZPIZ izplačuje glede na skupno delovno dobo (za 10, 20 in 30 let skupne delovne dobe).

3.2.5.a V enem primeru smo ugotovili, da je zavod javni uslužbenki na delovnem mestu strokovna svetovalka II določil previsok dodatek za delovno dobo in zato tudi neupravičeno izplačal jubilejno nagrado, ker je v skupni delovni dobi¹¹¹ upošteval tudi obdobja izven delovnega razmerja (čas nezaposlenosti in naknadno priznana zavarovalna doba). Zavod je javni uslužbenki določil dodatek za delovno dobo 10,40 namesto 9,11 odstotka in ji tako v letu 2012 v nasprotju z ZSPJS in KPJS obračunal in izplačal 276 evrov preveč dodatka za delovno dobo. Pri plači za maj 2012 je javni uslužbenki obračunal in izplačal jubilejno nagrado za 30 let delovne dobe v znesku 578 evrov, čeprav je imela do takrat le 27 let in 10 mesecev delovne dobe (brez obdobja izven delovnega razmerja), kar ni v skladu s KPZPIZ.

Ukrepi zavoda

Zavod je junija 2014 z javno uslužbenko sklenil aneks št. 3 k pogodbi o zaposlitvi z dne 4. 6. 2012, s katerim je spremenil člen pogodbe v delu navedbe delovne dobe in s tem pravilno določil delovno dobo na dan 30. 5. 2012. Javna uslužbenka je 16. 7. 2014 podpisala dogovor o vračilu preveč izplačanega dodatka za delovno dobo v obdobju od julija 2013 do aprila 2014 v znesku 91,96 evra neto, ki ga bo vrnila v dveh zaporednih mesečnih obrokih.

¹⁰⁸ Sodba, št. VIII Ips 105/2013 z dne 3. 9. 2013.

¹⁰⁹ Uradni list RS, št. 89/10.

¹¹⁰ Št. 0100-704/2010/28 z dne 15. 10. 2010 in št. 0100-704/2010/29 z dne 18. 10. 2010.

¹¹¹ V skladu z razlago KPJS (Uradni list RS, št. 33/09) v delovno dobo sodijo vsa obdobja opravljanja dela v delovnem razmerju in opravljanje samostojne dejavnosti doma ali v tujini.

3.2.6 Regres za letni dopust

Regres za letni dopust je bil v letu 2012 izplačan v skupnem znesku 298.681 evrov. Regres je bil izplačan na podlagi 176. člena ZUJF v juniju¹¹² in v višini, določeni glede na uvrstitev javnega uslužbenca v plačni razred v mesecu pred izplačilom regresa. V skladu z navedenimi podlagami je bil regres izplačan v razponu od 100 evrov do 692 evrov¹¹³, kar ni v skladu z določbo 9. točke Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012¹¹⁴ (v nadaljevanju: dogovor). Dogovor določa, da se regres v letu 2012 izplača pri plači za april v znesku 692 evrov. V skladu z dogovorom je regres za letni dopust zapadel v izplačilo v maju, ko je bila izplačana plača za april, torej še pred uveljavitvijo ZUJF in bi moral biti izplačan v višini, določeni z dogovorom. Zavod regresa za letni dopust ni izplačal v višini in roku iz dogovora, s čimer je sledil sklepu vlade¹¹⁵ in pojasnilu ministrstva, pristojnega za javno upravo¹¹⁶, da se regres za letni dopust za leto 2012 javnim uslužbencem in funkcionarjem pri plači za april 2012 ne izplača. Če bi bil regres izplačan v skladu z dogovorom in ne v skladu s sklepom vlade in pojasnilom ministrstva, bi bilo izplačilo regresa v letu 2012 za 309.252 evrov višje od dejanskega.

Ukrep zavoda

Zavod je pri plači za maj 2013 izplačal razliko do višine regresa za leto 2012, določenega z dogovorom, s pripadajočimi zamudnimi obrestmi.

3.3 Tekoči transferi

Zavod je tekoče transfere za leto 2012 izkazal v znesku 4.805.981.021 evrov, od tega pokojnine v znesku 4.147.984.512 evrov (86 odstotkov).

3.3.1 Matična evidenca zavarovancev in uživalcev pravic

Zavod je upravljavec matične evidence zavarovancev in uživalcev pravic (v nadaljevanju: matična evidenca), ki vsebuje podatke o zavarovancih in uživalcih pravic in druge podatke za izvajanje PIZ. Matična evidenca mora poleg podatkov o zavarovancih (8. člen ZMEPIZ) vsebovati tudi podatke o uživalcih starostnih in invalidskih pokojnin (9. člen ZMEPIZ) ter dodatne podatke o uživalcih družinske in vdovske pokojnine (10. člen ZMEPIZ).

Zavod matično evidenco zavarovancev in uživalcev pravic s podatki o obdobjih zavarovanja in plačah oziroma nadomestilih plač vodi v datotečnem sistemu (VSAM¹¹⁷), v katerem so shranjeni vsi obrazci matične evidence.

¹¹² Oziroma v kasnejših mesecih pri tistih javnih uslužbencih, ki so pravico do regresa pridobili po juniju 2012.

¹¹³ Oziroma v sorazmerno nižjem delu, če so javni uslužbenci imeli pravico do sorazmernega dela regresa.

¹¹⁴ Uradni list RS, št. 89/10.

¹¹⁵ Št. 1000-30/2012/2 z dne 26. 4. 2012.

¹¹⁶ Št. 0100-284/2012/5 z dne 20. 4. 2012.

¹¹⁷ *Virtual Storage Access Method.*

3.3.1.1 Matična evidenca zavarovancev

Matična evidenca zavarovancev se uvede s tem, ko se vanjo vnesejo podatki o zavarovancih na podlagi prijav v zavarovanje, ki jih vložijo dajalci podatkov in zavezanci za plačevanje prispevkov za PIZ. Prvič vložena prijava v zavarovanje je hkrati prijava za uvedbo matične evidence. V matično evidenco se vnesejo podatki o:

- osebah, ki pridobijo lastnost zavarovanca;
- osebah, ki izgubijo lastnost zavarovanca;
- zavarovalni dobi in plačah oziroma osnovah, ki jih je zavarovanec dosegel v preteklem koledarskem letu, ter o nadomestilih plač oziroma osnov;
- začetku poslovanja zavezanca oziroma o vpisu v vpisnik ali register, če je določen z zakonom;
- uživalcih pravic in spremembe teh podatkov.

Zavod je v letu 2009 na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja¹¹⁸ uvedel elektronsko posredovanje podatkov o obdobju zavarovanja, plači oziroma zavarovalni osnovi in nadomestilih plače ter o plačanih prispevkih na obrazcih M-4¹¹⁹. Prvič so se podatki na obrazcih M-4 elektronsko posredovali v letu 2009 za leto 2008. Podatki za obdobja pred letom 2008 so se posredovali na računalniškem ali ročnem obrazcu M-4/M-8¹²⁰.

Pokojninska doba, plača in vplačila prispevkov ter druga dejstva, ki vplivajo na pridobitev in odmero¹²¹ pravic, se upoštevajo pri uveljavljanju pravic po podatkih matične evidence zavarovancev oziroma se pridobijo v fazi upokojitvenega postopka. Podatke o plačah, osnovah in nadomestilih plač za zavarovance v delovnem razmerju navedejo dajalci podatkov v prijavi na podlagi z zakonom določenih evidenc oziroma poslovne dokumentacije po predpisih o računovodstvu in finančnem poslovanju (38. člen ZMEPIZ). Podatki matične evidence se naknadno spremenijo, da se s preverjanjem podatkov ali kako drugače ugotovi, da so v matično evidenco vpisani nepravilni, netočni ali nepopolni podatki (43. člen ZMEPIZ). Zavod je način preverjanja in ureditev matične evidence zavarovancev ter vnos podatkov, pridobljenih v postopkih uveljavljanja pravic, uredil z Navodilom o preverjanju in ureditvi matične evidence zavarovancev¹²², ki določa, da se dosje pokojninskega spisa po ureditvi podatkov matične evidence zavarovancev odstopi v oddelek izvajanja zavarovanja, ki v evidence upokojitvenega postopka prečrpa podatke matične evidence zavarovancev. Ob tem se izvede kontrola pravilnosti vnosa podatkov iz

¹¹⁸ Uradni list RS, št. 111/07.

¹¹⁹ Z uveljavitvijo Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o obrazcih prijav podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo, zavarovanju za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja (Uradni list RS, št. 75/08) je prenehal veljati obrazec M-4/M-8 (Prijava podatkov in sprememb podatkov o plači, plačanem prispevku in obdobjih zavarovanja). Nadomestil ga je elektronski Obrazec M-4 (Prijava podatkov in sprememb podatkov o plači oziroma osnovi, nadomestilih, plačanem prispevku in obdobjih zavarovanja).

¹²⁰ Do 19. 4. 2013, od takrat se podatki posredujejo le prek spletne aplikacije.

¹²¹ V letu 2012 se je pokojninska osnova izračunala na podlagi 18-letnega mesečnega povprečja plač oziroma zavarovalnih osnov iz posameznih obdobj po 1. 1. 1970. Plače oziroma osnove zavarovanja so valorizirane ob upoštevanju, da je koledarsko leto pred letom glede na datum priznanja pravice. Znesek pokojninske osnove, pomnožen s skupnim odstotkom za odmero pokojnine, predstavlja znesek pokojnine.

¹²² Št. 34-02100/2011 z dne 28. 12. 2011, uporablja se od 3. 1. 2012.

individualnega obrazca M-4. Če se v oddelku izvajanja zavarovanja ugotovi, da je podatek vnesen napačno, se dosje vrne v službo za matično evidenco in prispevke, ki na predpisan način pravilen podatek vnese v matično evidenco zavarovancev in dosje vrne v oddelk izvajanja zavarovanja.

Ugotovili smo, da so bili podatki o urah rednega dela, nadomestil (zaradi bolniške in druge odsotnosti) in dela prek polnega delovnega časa v evidenci zavoda (matično evidenco zavarovancev in/ali datoteke upokojitvenega postopka) napačno vneseni v 34 primerih. Od tega je napačen podatek v sedmih primerih vplival na pravilnost odmere pokojnine (upravičencem, ki jim je bila pravica do pokojnine priznana v letu 2012), v preostalih 27 primerih je bil podatek napačen, vendar ni vplival na odmerjeno pokojnino. Primeri, pri katerih smo ugotovili napačno vnesene podatke v matično evidenco zavarovancev oziroma datoteko upokojitvenega postopka, so opisani v nadaljevanju.

3.3.1.1.a Pokojnina sedmim uživalcem v letu 2012 ni bila pravilno odmerjena zaradi napačno vnesenih podatkov (o plači, urah rednega dela, nadurah oziroma urah nadomestil za obdobje od leta 1977 do leta 1986) v matično evidenco zavarovancev, ki tudi v upokojitvenem postopku niso bili zaznani kot napačni. Pokojninska osnova za izračun pokojnine zato ni bila določena v skladu z 39. in 406. členom ZPIZ-1, in pokojnina je bila v treh primerih odmerjena previsoko (od 5,64 evra do 77,48 evra mesečno) oziroma v štirih primerih prenizko (od 0,60 evra do 11,55 evra mesečno). Skupni znesek napačno določenih in izplačanih pokojnin zaradi prenizke ali previsoke odmere je v letu 2012 znašal 656 evrov.

Tabela 39: Podrobnosti napačno odmerjenih pokojnin

P številka ¹²³	Mesečno v evrih	V letu 2012 v evrih	Obdobje od datuma priznanja pravice do konca leta
<i>Preveč</i>			
144129006 ¹²⁴	77,48	444,88	od 9. 7. do 31. 12. 2012
149738343 ¹²⁵	54,80	91,33	od 11. 11. do 31. 12. 2012
360584514 ¹²⁶	5,64	50,76	od 1. 3. do 31. 12. 2012
<i>Premalo</i>			
159286992 ¹²⁷	11,55	61,10	od 23. 7. do 31. 12. 2012
154206304 ¹²⁸	0,92	3,00	od 23. 9. do 31. 12. 2012
155060990 ¹²⁹	0,82	0,19	od 25. 12. do 31. 12. 2012
129108037 ¹³⁰	0,60	4,31	od 26. 5. do 31. 12. 2012

Vir: podatki zavoda.

Ukrep zavoda

Zavod je sedmim uživalcem pokojnino na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril. Napačna odločba se razveljavi za naprej in učinkuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (v enem primeru od oktobra 2013, v šestih primerih od novembra 2013).

¹²³ Identifikacijska številka upokojenca.

¹²⁴ Za leto 1987 je bilo vnesenih in upoštevanih 4.555 ur nadomestil, namesto 455. Upravičencu je bila starostna pokojnina od datuma priznanja pravice v letu 2012 do izdaje nove odločbe v letu 2013 odmerjena in izplačana za 11,7 odstotka previsoko.

¹²⁵ Za leto 1978 je bilo vnesenih in upoštevanih 3.090 ur nadomestil, namesto 309; za leto 1979 je bilo vnesenih in upoštevanih 2.870 ur nadomestil, namesto 287. Upravičencu je bila starostna pokojnina od datuma priznanja pravice v letu 2012 do izdaje nove odločbe v letu 2013 odmerjena in izplačana za 7,4 odstotka previsoko.

¹²⁶ Za leto 1982 (pri odmeri invalidske pokojnine umrlemu zavarovancu, po katerem je upravičenki od 1. 3. 2012 priznana pravica do dela vdovske pokojnine) je bilo vnesenih in upoštevanih 2.960 ur nadomestil, namesto 296; napačen je tudi znesek plače v tem letu – vnesenih in upoštevanih je bilo 135.842,50 dinarjev, namesto 135.384,25 dinarjev. Upravičenki je bil del vdovske pokojnine od datuma priznanja pravice v letu 2012 do izdaje nove odločbe v letu 2013 odmerjen in izplačan za 8,7 odstotka previsoko.

¹²⁷ Za leto 1977 je bilo vnesenih in upoštevanih 840 ur nadomestil, namesto 84; za leto 1978 je bilo vnesenih in upoštevanih 2.670 ur nadomestil, namesto 253; za leto 1979 je bilo vnesenih in upoštevanih 2.890 ur nadomestil, namesto 389; za leto 1980 je bilo vnesenih in upoštevanih 580 ur nadomestil, namesto 40.

¹²⁸ Za leto 1977 je bilo vnesenih in upoštevanih 5.184 ur rednega dela, namesto 2.184.

¹²⁹ Za leto 1984 je bilo vnesenih in upoštevanih 2.018 ur rednega dela in 4.000 ur nadur, namesto 2.184 ur rednega dela brez nadur.

¹³⁰ Za leto 1986 je bilo vnesenih in upoštevanih 7.152 ur rednega dela, namesto 2.152.

3.3.1.1.b V 27 primerih smo ugotovili, da so bili podatki o plači za ure rednega dela, nadure in ure nadomestil v matični evidenci zavarovancev in/ali podatkovnih datotekah upokojitvenega postopka pri upravičencih, ki so v letu 2012 uveljavili pravico do pokojnine, napačni¹³¹. Zaradi nepravilnega vnosa ur so bili v osmih primerih napačni za leto 2011, ki je bilo zadnje leto pred upokojitvijo v letu 2012, v štirih primerih za obdobje med leti 2002 in 2008, v 15 primerih za bolj oddaljena leta (med letoma 1968 in 1995). Napačno vnesen podatek v matično evidenco zavarovancev (ki tudi v upokojitvenem postopku ni bil zaznan kot napačen) oziroma podatkovno datoteko upokojitvenega postopka v obravnavanih primerih ni vplival na izračun pokojninske osnove, ker navedena leta (tudi po ponovnem izračunu zavoda) niso bila vključena v izračun najugodnejše pokojninske osnove uživalca pravice oziroma ni bilo finančnega vpliva, ker je bila upravičencu pravica odmerjena od najnižje pokojninske osnove. Zavod kot upravljavec matične evidence na podlagi 38. člena ZMEPIZ ni preveril pravilnosti podatkov in načina izpolnjevanja prijav in s tem ni zagotovil pravih, točnih in popolnih podatkov, ki so podlaga za ugotovitev pokojninske osnove. Zavod ni zagotovil učinkovite kontrole pravilnosti vnosa podatkov, prenesenih iz matične evidence zavarovancev v evidenco upokojitvenega postopka. Do napak prihaja tudi, ker pristojni v datoteke upokojitvenega postopka vnašajo naknadno pridobljene podatke o plači in pokojninski dobi oziroma njihove popravke ročno vnašajo, namesto da bi, ko ugotovijo napačno vnesen podatek, v skladu z Navodilom o preverjanju in ureditvi matične evidence zavarovancev zadevo vrnil v dopolnitev oziroma popravek pristojnim v službi za matično evidenco in prispevke.

Pojasnilo zavoda

Podatki so bili v matično evidenco zavarovancev v osmih primerih do leta 2010 vključeni, preneseni (iz relacijske baze v matično evidenco zavarovancev) in prečrpani v upokojitveni postopek pravilno. Napačni pa so bili podatki o plačah oziroma številu ur za leto 2011 zaradi napačnega ročnega vnosa podatkov za to leto v upokojitvenem postopku in ne zaradi napačnega elektronskega prenosa podatkov v datoteke matične evidence zavarovancev. V preostalih primerih so napake pri vnosu podatkov za pretekla leta pri večini posledica tipkarskih napak pri ročnem prepisovanju iz arhivske dokumentacije, v nekaterih primerih so podatki v podatkovnih evidencah zavoda istovetni s podatki na obrazcu M-4/M-8, vendar odstopanje takrat ni bilo zaznано. Podatki tudi niso več preverljivi, ker dajalec podatkov ne obstaja več.

3.3.1.2 Matična evidenca uživalcev pravic

Zavod je v obstoječi informacijski sistem v sklopu matične evidence v februarju 2010 vključil evidenco Uživalci pokojnin in drugih pravic ter družinski člani (v nadaljevanju: datoteka uživalcev pravic). Evidenca na novo vsebuje podatek o znesku pokojnine ob priznanju pravice, datum prenehanja pravice, datum prenehanja izplačevanja ter datum pričetka ponovnega izplačevanja. Zavod je v letu 2012 vzpostavil programsko opremo, da se v postopku nakazila pri realizaciji odločbe izvede avtomatičen prenos podatkov o odmerjeni pokojnini in drugih dajatev iz zbirke matične evidence uživalcev pravic v zbirke nakazovanja pokojnin. Od začetka leta 2012 zavod iz evidence Centralnega registra prebivalstva dnevno elektronsko¹³² pridobiva tudi podatke o smrti uživalcev pravic s prebivališčem v Republiki Sloveniji. V

¹³¹ Primeri napačno vnesenega podatka, ki ni imel finančnega učinka: vnos podatka o urah v stolpec nadur namesto v stolpec ur rednega dela; napačen vnos podatka o urah rednega dela preteklega leta, ki ni imel vpliva na izračun urne postavke za nadomestila, saj zavarovanec v tekočem letu ni bil bolniško odsoten; napačen podatek o urah rednega dela ali nadurah ali urah nadomestil ni vplival na izračun pokojninske osnove, saj navedena leta niso bila vključena v izračun najugodnejše pokojninske osnove oziroma ni bilo finančnega učinka, ker je bila upravičencu pokojnina odmerjena od najnižje pokojninske osnove.

¹³² Zavod je v letu 2009 podatke z registrom izmenjal trikrat, v letih 2010 in 2011 po štirikrat.

novembru 2012 je izvedel tudi obsežno aktivnost za ločeno izplačevanje družinskih pokojnin po posameznih družinskih članih.

3.3.1.2.a V 44 primerih smo ugotovili, da zavod ni ravnal v skladu z 8., 9. oziroma 10. členom ZMEPIZ, ker podatki v datoteki uživalcev pravic, ki je v sklopu matične evidence, za leto 2012 niso bili pravilni oziroma popolni, kar pa ni imelo finančnih posledic za uživalce. Primere opisujemo v nadaljevanju.

- V devetih primerih je bila v matični evidenci zapisana napačna davčna številka¹³³, od tega v sedmih primerih pri umrlem zavarovancu, po katerem aktivni užiivalec (njegova davčna številka je bila pravilna) prejme pravico. V dveh primerih je bila napačna davčna številka pri aktivnih uživalcih, ki jim je bila pripisana davčna številka umrlega zavarovanca. Davčna številka je ključni podatek za izmenjavo podatkov med zavodom in DURS.
- V 35 primerih so bili podatki v matični evidenci vneseni napačno ali pa niso bili vneseni:
 - v treh primerih je bil vnesen napačen datum priznanja pravice oziroma datum izplačila pravice;
 - v treh primerih je bil vnesen napačen skupen odstotek pokojnine pri vdovski oziroma deležu vdovske pokojnine; vnesen je bil podatek 850 odstotkov namesto 85 odstotkov, 770 odstotkov namesto 77 odstotkov oziroma 450 odstotkov namesto 45 odstotkov;
 - v 23 primerih ni bil naveden datum smrti in v treh primerih ni bil naveden pravi datum smrti zavarovancev, po katerih uživalci pridobijo pravico;
 - v dveh primerih ob prehodu uživalca na drugo dajatev¹³⁴ niso bile vnesene pravilne šifre sprememb (šifra 11 namesto 15);
 - v enem primeru ni bil vnesen podatek enotne matične številke občana.

Pojasnilo zavoda

Zavod se zaveda in nenehno opozarja zaposlene na pomembnost pravilnega vnosa podatkov. Od leta 2005 je izdal več okrožnic, opozoril in vzpostavil kontrolne mehanizme za preprečitev negativnih finančnih učinkov zaradi napačno evidentiranih podatkov.

Datotečni sistem VSAM ni zagotavljal ustrezne informacijske podpore, na podlagi katere bi ustrezno spremljal pravilnost in popolnost zajema podatkov matične evidence zavarovancev in uživalcev pravic. Za izboljšanje pravilnosti in popolnosti zajema podatkov je zavod v letu 2012 nadaljeval s projektom prenove in razvoja informacijskega sistema za področje matične evidence zavarovancev, ki ga je začel že v letu 2008. Eden od bistvenih procesov je bil prenos podatkov matične evidence iz starega datotečnega sistema shranjevanja podatkov v novo relacijsko bazo, ki je bil končan maja 2013. Zaradi obsega (približno 100 milijonov dokumentov) se je prenos izvedel v dveh fazah. V fazi MEZ I se je opravil prenos podatkov o obdobjih zavarovanja od leta 1986, v fazi MEZ II pa prenos podatkov o obdobjih zavarovanja od leta 1970 do leta 1986 in prenos podatkov o plačah in nadomestilih plač od leta 1970 do leta 2007. Zavod je hkrati sistematično izvajal pridobivanje manjkajočih podatkov oziroma poizvedb v starem datotečnem sistemu, ki pa ni omogočal poglobljene analize manjkajočih podatkov o osnovi na obrazcih M-4 na ravni zavarovanca in njegovega obdobja zavarovanja, ampak na ravni zavezanca oziroma dajalca podatkov (registrske številke zavezanca).

¹³³ Davčna številka umrlega zavarovanca je bila enaka davčni številki aktivnega uživalca pravice.

¹³⁴ V enem primeru iz državne pokojnine na vdovsko pokojnino, v drugem iz invalidnine zaradi telesne okvare na starostno pokojnino. Namesto vnosa šifre "prehod na drugo dajatev" je bila v obeh primerih vnesena šifra "smrt".

Zavod je februarja 2012 začel tudi s prenovo (modernizacijo) informacijske podpore upokojitvenega postopka, končni rok za izvedbo je 31. 12. 2015. Projekt, ki se je začel z zagonskim elaboratom in akcijskim načrtom, je razdeljen v tri faze¹³⁵. Cilj projekta je načrtovanje, izdelava ter potrditev poslovnega procesa novega upokojitvenega postopka v okolju za upravljanje poslovnih procesov z vključitvijo aplikativnih rešitev s testiranjem ter potrditvijo celotnega procesa upokojitvenega postopka. Prenova bo zajela procese reševanja zahtev za vse vrste pokojnin. V upokojitveni postopek bodo vključeni procesi od faze, ko strokovni delavec prejme zadevo v reševanje in prečrpa podatke iz matične evidence zavarovancev, do priznanja pravice z vzpostavitvijo ustreznih evidenc matične evidence uživalcev pravic.

Ukrepi zavoda

Zavod je vse navedene nepravilnosti pri vnosu podatkov odpravil med izvajanjem revizije.

3.3.2 Pokojnine po Zakonu za uravnoteženje javnih financ

Zavod je 22. 6. 2012 na podlagi drugega, tretjega in četrtega odstavka 143. člena ZUJF nekaterim skupinam uživalcev pokojnin (za katere sredstva zagotavlja Republika Slovenija iz državnega proračuna¹³⁶ in je znesek pokojnine na dan uveljavitve ZUJF ali ob uveljavitvi pravice presegal znesek 622 evrov) poslal 26.301 obvestilo¹³⁷ o uskladitvi pokojnin, in jim pokojnine zmanjšal za zneske, določene z ZUJF.

Zavod bi moral¹³⁸ v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku¹³⁹ o pravici iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja odločiti z upravno odločbo. Zavodov poseg v že pridobljene pravice zakonsko določenim prejemnikom neposredno na podlagi zakona ni dopusten, čemur je pritrdilo tudi ustavno sodišče¹⁴⁰.

Pojasnilo zavoda

ZUJF je izrecno zahteval izvedbo uskladitve pokojnin, zato zavod ni mogel in smel ravnati drugače, ne glede na to, da ima v ZPIZ-1 uskladitev pokojnin povsem drugačen pomen. Zavod je avgusta 2012 poslal 25.430 odločb o uskladitvi pokojnin po 143. členu ZUJF. Upravičencem, ki so bili v skladu z ZUJF-A¹⁴¹ izvzeti iz ukrepa znižanja pokojnine s 1. 1. 2013, je zavod januarja 2013 odposlal 7.263 odločb o vrnitvi pravice. Na podlagi Zakona o odpravi posledic razveljavitve drugega, tretjega in četrtega odstavka 143. člena Zakona za uravnoteženje javnih financ¹⁴² je zavod uživalcem pokojnin pod posebnimi pogoji do konca junija 2013 izdal odločbe (23.136) o nezmanjšani pokojnini in pripadajoči razliki. Zavod je

¹³⁵ Faza 1 – prenos podatkov matične evidence zavarovancev iz DB2 v VSAM, Faza 2 – kreiranje poslovnega procesa v okolje BPM Lombardi, Faza 3 – testiranje in potrditev celotnega procesa in uporabniških vmesnikov.

¹³⁶ Posameznikom, ki se jim izplačilo pokojnine na podlagi 232. člena ZPIZ-1 zagotavlja iz državnega proračuna, so bile pravice podeljene na podlagi različnih zakonskih podlag kot ugodnost zaradi posebnih osebnih okoliščin v aktivnem obdobju in prispevki zanje niso bili plačani.

¹³⁷ Obvestila niso bila niti podpisana niti overjena z žigom.

¹³⁸ Na podlagi 12. člena ZPIZ-1.

¹³⁹ Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 126/07, 65/08, (48/09-popr.), 8/10.

¹⁴⁰ Sklep, št. U-I-162/12-5, Up-626/12-5 z dne 12. 7. 2012.

¹⁴¹ Uradni list RS, št. 105/12, uporablja pa se od 1. 1. 2013.

¹⁴² Uradni list RS, št. 47/13.

upravičencem izplačal prvi obrok v višini 20 odstotkov pripadajočega zneska razlike¹⁴³ (skupaj 5.620.793 evrov) junija 2013, preostanek (po oceni 22,8 milijona evrov) pa v letu 2014.

3.4 Izdatki za blago in storitve ter investicijski odhodki

Zavod je v letu 2012 izkazal za 19.206.261 evrov izdatkov za blago in storitve ter 3.313.110 evrov investicijskih odhodkov.

V letu 2012 je zavod posloval s 655 dobavitelji, s katerimi je ustvaril 23.512.490 evrov (z DDV) prometa. Z 41 dobavitelji (6 odstotkov) je ustvaril promet nad vrednostjo 48.000 evrov¹⁴⁴, pri čemer je promet s temi dobavitelji skupaj predstavljal 90 odstotkov vsega prometa.

Zavod je v letu 2012 izvajal 31 postopkov oddaje javnih naročil. Od tega je bilo 17 postopkov zaključenih z oddajo javnega naročila, in sicer je bilo oddanih:

- šest javnih naročil po odprtem postopku,
- eno javno naročilo po postopku s pogajanji brez predhodne objave,
- tri javna naročila po postopku oddaje naročila male vrednosti,
- šest javnih naročil po evidenčnem postopku z zbiranjem ponudb po Pravilniku o postopku za naročanje, nabavo, prevzem in predajo blaga, storitev ter gradnje v zavodih in
- eno javno naročilo po drugem odstavku 20. člena ZJN-2 (seznam storitev B).

Deset postopkov je bilo zaključenih v začetku leta 2013, v štirih primerih pa naročila niso bila oddana, ker so bile vse prejete ponudbe ocenjene kot nesprejemljive.

3.4.1 Opravljanje storitev na podlagi avtorskih in podjemnih pogodb

Zavod je v letu 2012 za plačilo opravljenega dela na podlagi avtorskih pogodb, sklenjenih z izvedenci v invalidskih komisijah, porabil 1.826.520 evrov, kar je za 20 odstotkov manj kot leto poprej predvsem zaradi manj obravnavanih zadev in znižanja vrednosti bruto točke. Invalidske komisije so pripravile 43.549 izvedenskih mnenj¹⁴⁵.

Za plačilo opravljenega dela na podlagi podjemnih pogodb je zavod porabil 45.948 evrov, kar je za 16 odstotkov več kot leto poprej predvsem zaradi sklenjene pogodbe z izvajalcem, ki se je januarja 2012 upokojil in je dela na področju izvedenstva, med drugim tudi uvajanje nove vodje službe za izvedenstvo, nadaljeval na podlagi podjemne pogodbe. Ostala dela so se nanašala na urejanje internega glasila in administrativna dela na invalidskih komisijah.

¹⁴³ Med zneski pokojnin, ki bi uživalcem pripadali za posamezni mesec brez uskladitve po ZUJF, in zneski pokojnin, usklajenih po ZUJF za obdobje do 22. 3. 2013 oziroma do 31. 12. 2012 za dele pokojnin z upoštevanjem obdobja pokojninske dobe do 31. 3. 1992 pri nosilcih zavarovanja v drugih državah naslednicah Socialistične federativne republike Jugoslavije.

¹⁴⁴ Znesek 40.000 evrov, povečan za 20-odstotni DDV.

¹⁴⁵ Izvedenska mnenja so kot avtorsko delo priznana v skladu s 5. členom Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, Uradni list RS, št. 16/07-UPB3, 68/08.

3.4.2 Izdatki za blago in storitve

Zavod je za izdatke za blago in storitve brez avtorskih in podjemnih pogodb porabil 17.379.741 evrov, kar je za 8,4 odstotka manj kot leto poprej (povezava s točko 2.4.6.3 tega poročila).

3.4.2.a Zavod je družbi Telekom Slovenije, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: družba Telekom) v letu 2012 za opravljene telekomunikacijske storitve plačal 361.285 evrov. Znesek se nanaša na naročnino telefonskih/telefaks priključkov in klice v stacionarnem omrežju v skupnem znesku 111.893 evrov ter izdatke za storitve navideznega zasebnega omrežja in zakup podatkovnih vodov v skupnem znesku 249.392 evrov. Telekomunikacijske storitve so navedene v seznamu storitev A¹⁴⁶ in v skladu s prvim odstavkom 20. člena ZJN-2 se javna naročila, katerih predmet so storitve s seznama storitev A, oddajo v skladu s tem zakonom. Zavod je ravnal v nasprotju z 24. členom ZJN-2, ker ima z družbo Telekom za te storitve sklenjene neposredne pogodbe od leta 2001 in v obdobju do konca leta 2012 izvajalca storitev ni izbral po enem izmed postopkov, določenih v tem členu.

Ukrep zavoda

Zavod je z družbo Telekom 3. 12. 2013 sklenil pogodbo za najem komunikacijskih povezav za komunikacijsko omrežje zavoda za obdobje treh let na podlagi izvedenega javnega naročila po odprtem postopku. Zavod je 6. 2. 2014 izdal sklep o začetku postopka oddaje javnega naročila za storitve fiksne in mobilne telefonije (fiksno mobilna konvergenca), prenosa podatkov z uporabo omrežja mobilnega operaterja in dobavo mobilnih aparatov ter na portalu javnih naročil 14. 3. 2014 objavil obvestilo o javnem naročilu, št. JN3038/2014 – odprti postopek.

3.4.2.b Zavod ima z družbo Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor (v nadaljevanju: družba Pošta Slovenije) sklenjeno pogodbo o opravljanju poštnih in ostalih storitev¹⁴⁷ za nedoločen čas. Od 2. 8. 2009 velja nov Zakon o poštnih storitvah¹⁴⁸ (v nadaljevanju: ZPSto-2), ki v 73. členu določa, da ima izvajalec univerzalne poštne storitve¹⁴⁹ na dan uveljavitve tega zakona izključno pravico do izvajanja rezerviranih poštnih storitev¹⁵⁰ do 31. 12. 2010. Od 1. 1. 2011 pa lahko te storitve izvajajo tudi drugi izvajalci poštnih storitev, med njimi izvajalci zamenljivih poštnih storitev¹⁵¹, ki so upravičeni tudi do dostopa do omrežja. Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije¹⁵² je v letu 2011 v skladu s 24. členom ZPSto-2 izdala ugotovitevne sklepe šestim izvajalcem zamenljivih poštnih storitev, štirim v začetku leta in dvema proti koncu leta 2011 (septembra oziroma oktobra). Zavod je ravnal v nasprotju s 24. členom ZJN-2, ker

¹⁴⁶ Priloga 2 k Uredbi o seznamih naročnikov, seznamih gradenj, storitev, določenih vrst blaga, obveznih informacijah v objavah, opisih tehničnih specifikacij in zahtevah, ki jih mora izpolnjevati oprema za elektronsko naročanje, Uradni list RS, št. 18/07.

¹⁴⁷ Št. 410-35/05 z dne 29. 7. 2005.

¹⁴⁸ Uradni list RS, št. 51/09, 77/10.

¹⁴⁹ Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije je na podlagi 7. člena ZPSto-2 z odločbo z dne 23. 7. 2010 imenovala družbo Pošta Slovenije za izvajalca celotne univerzalne poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije z veljavnostjo od 1. 8. 2010 do 31. 5. 2013 ter z odločbo z dne 16. 4. 2013 to imenovanje podaljšala do 31. 5. 2018.

¹⁵⁰ Prenos pisem in dopisnic lažjih od 50 gramov.

¹⁵¹ 4. člen ZPSto-2 določa, da so zamenljive storitve tiste poštne storitve, ki z vidika uporabnika spadajo med storitve, ki spadajo v nabor univerzalne storitve, saj so v zadostni meri medsebojno zamenljive z univerzalno storitvijo.

¹⁵² Od 14. 5. 2013 Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije.

izvajalca storitev ni izbral po enem izmed postopkov, določenih v tem členu. Zavod je v letu 2012 za poštno in kurirske storitve plačal 1.879.381 evrov.

Pojasnilo zavoda

Zavod je pogodbo o opravljanju poštnih in ostalih storitev z družbo Pošta Slovenije sklenil na podlagi pogodbe o poslovnem sodelovanju med MDDSZ in Pošto Slovenije, v kateri je opredeljeno, da bodo javni zavodi v pristojnosti MDDSZ (in so navedeni v prilogi 1) sklenili posamične pogodbe. Zavod je avgusta 2011 od MDDSZ prejel obvestilo, da ne namerava pristopiti k skupnem javnem naročilu za opravljanje poštnih storitev, ki naj bi ga izvedla Javna agencija za javno naročanje Republike Slovenije, in tudi ne namerava odpovedati pogodbe o poslovnem sodelovanju, ki velja tudi za javne zavode v pristojnosti MDDSZ. Zavod bo ponovno preveril, ali bo MDDSZ pričelo s postopkom oddaje javnega naročila za poštno storitve za vse institucije, ki opravljajo poštno storitve v okviru krovne pogodbe, z namenom, da doseže ugodnejše cene poštnih storitev. Če MDDSZ ne bo izvedlo predmetnega javnega naročila, bo zavod začel s postopki za njegovo izvedbo.

3.4.3 Investicijski odhodki

Zavod je v letu 2012 za investicijske odhodke porabil 3.313.110 evrov, kar je za 37 odstotkov manj kot leto poprej (povezava s točko 2.4.8 tega poročila).

4. MNENJE

Revidirali smo računovodske izkaze *Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije*, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. 12. 2012, izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz računa finančnih terjatev in naložb ter izkaz računa financiranja za tedaj končano leto, ter pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2012.

4.1 Mnenje o računovodskih izkazih

Pozitivno mnenje

Menimo, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pravilno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije na dan 31. 12. 2012 ter prihodke in odhodke oziroma prejeme in izdatke zavoda za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o računovodstvu.

Pojasnjevalni odstavek

Ne da bi to vplivalo na mnenje, opozarjamo na točko 2.3.6.4 tega poročila, v kateri smo pri revidiranju pravilnosti evidentiranja in izkazovanja podatkov v računovodskih izkazih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ugotovili, da v bilanci stanja terjatve za neplačane prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje niso bile izkazane.

4.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja

Mnenje s pridržkom

Ugotovili smo, da Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2012 ni posloval v skladu s predpisi v naslednjih primerih:

- javna uslužbenca je premestil na delovno mesto, za katero nista izpolnjevala pogojev, kar ni v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih – točka 3.2.2.a;
- ob premestitvi javnih uslužbencev je nepravilno določil osnovno plačo, določil je previsok dodatek za delovno dobo ter izplačal jubilejno nagrado v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, Kolektivno pogodbo za javni sektor in Kolektivno pogodbo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in zato javnim uslužbencem neupravičeno izplačal najmanj 2.873 evrov – točki 3.2.3.a in 3.2.5.a;

- v matični evidenci zavarovancev in evidenci upokojitvenega postopka ni zagotovil pravih, točnih in popolnih podatkov, ki vplivajo na izračun pokojninske osnove, zato je bila uživalcem v nekaterih primerih pokojnina nepravilno določena in izplačana, kar ni v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja – točki 3.3.1.1.a in 3.3.1.1.b;
- v matični evidenci uživalcev pravic ni zagotovil vseh podatkov, ki jih določa Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja – točka 3.3.1.2.a;
- pri nabavi storitev v znesku 2.240.666 evrov je ravnal v nasprotju s predpisi o javnem naročanju – točki 3.4.2.a in 3.4.2.b.

Razen vpliva ugotovljenih nepravilnosti na pravilnost poslovanja, ki jih navajamo v prejšnjem odstavku, menimo, da je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2012 v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali pred drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu, tu.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office
Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija
tel.: +386 (0) 2 250 58 80
fax: +386 (0) 2 250 58 96